

SLOVENSKI NAROD

Izdaja vsak dan popoldne, izvenredno ob nedeljah in praznikih. — Inzerati do 50 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4. — Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 6. et. 6.
Telefon: 31-23, 31-24, 31-25, 31-26 in 31-28

Podružnice: MARIBOR: Strommayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 24. — CELJE: celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna številka v Ljubljani št. 10.351.

Boji na severu Španije:

Bombardiranje San Sebastiana

Vodstvo vladne vojske grozi, da bo dalo postreliti 1200 talcev. Če bodo uporniki bombardirali San Sebastian

Pariz, 18. avgusta. Na francosko-španski meji se boji med uporniki in vladnimi četami nadaljujejo. Vladne čete v San Sebastianu so dobile ojačenja, kakor tudi večje množice municije. Doslej so odbile vse na padle upornikov. Uporniki ladji »Espana« in »Velasco« sta pričeli včeraj bombardirati San Sebastian in Kun. Prispeli sta izpred Bilbae, kjer sta obstrlevali skladišče pektroleja v tamošnjem pristanišču. Pri tem je bilo ubitih 200 upornikov talcev. Ki so jih nalahše izpostavili na ogroženih mestih.

Radiopostaja v San Sebastianu je objavila proglas vsemu svetu, v katerem protestira proti bombardiranju mesta po upornikih in grozi z ustrelitvijo 1200 talcev, če bodo uporniki obstrlevali mesto. Kakor poroča »Figaro«, je general Franco izdal načelno povelje, naj se velika mesta obkrožijo ne pa bombardirajo.

O položaju v Saragossi, ki je v posesti upornikov, poroča »Petit Parisien«, da pri manjkajo upornikom živila, benoin in olje. Vladne čete oblegajo še nadalje mesto in postaja njihov pritisk tudi na Huesco. Cordoba in Granada čim dalje močnejši.

Na fronti na Guadarrami vladni mir.

Barcelona, 18. avgusta. AA. Havasov posebni dopisnik poroča, da se je včeraj objavila ofenziva republikanskih čet v odsekih na severu in v središču aragonske fronte proti Huescu in proti postojankam upornikov pri Saragossi. Izvedeni so bili močni napadi na mesto Almuda, ki je zaradi močnega bombardiranja po večini porušeno. Naloga tega bombardiranja je bila, da bi se prekinile zveze med Huesco in Saragoso. Obramba upornikov kaže znake obupnega odpora.

Hendaye, 18. avgusta. AA. Poveljnik pristanišča v San Sebastianu je zaprosil tuje ladje, naj ostanejo v luki, da ne bi prišle v nevarni pas. Letalo, ki je včeraj bombardiralo francosko ozemlje, je pripadalo upornikom.

Zavrtnjeni francoski desničarski prostovoljci

Pariz, 18. avgusta. AA. Dopisnik »Journala« poroča iz Hendaya, da se je v nedeljo prijavilo 300 članov francoskega desničarskega gibanja španskim upornikom oblastem v Pampeluni za prostovoljce. Dopisnik pravi, da je prebivalstvo zelo prisrčno pozdravilo francoske prostovoljce, vendar pa so jih oblasti zvečer prepelele nazaj na mejo, češ, da so sedanji boji na španskem čisto notranja zadeva Špancev in da nacionalisti zato ne marajo imeti v svojih vrstah tujcev kot borec.

Položaj na fronti pred Madridom

Madrid, 18. avgusta. AA. Havasov posebni dopisnik s fronte na Guadarrami poroča, da se je razgovarjal v družbi socialističnega poslanca Margarita Malquela z nekim topničarjem, ki je pobegnil od upornikov. Topničar je izjavil, da je prišel s fronte pri Segoviji in porabil priliko za beg, ko so vladna letala obstrlevala uporniške postojanke. Po njegovem pripovedovanju je garnizija v Segoviji sestavljena izključno iz članov fašističnih strank. Uporniki so dobili pomoč iz Valladolida. Topničar je še dodal, da so uporniške čete v Segoviji doživle tudi v najnovejših bojih velike izgube. Uporniški častniki se vsak večer vračajo s postojank v Segoviji in tamkaj prenoče, zjutraj pa zopet odhajajo na fronto. Vse samostane so izpremenili v bolnice, vendar pa primanjkuje zdravil za ranjene. Topničar je nadalje izpovedal, da prihajajo v Segovijo dan za dnem oddelki fašistov in da pred odhodom na fronto defilirajo po mestu, dočim jim prebivalstvo prireja ovacije in dviga moralo. Uporniki so namestili tudi več protiletalskih topov na zvonikih segovijske katedrale. Življenje v mestu je zelo težavno. Več tovarn zaradi pomanjkanja premoga ne more obratovati, podružnica Narodne banke pa je zaprla svoje prostore.

Valladolidski uporniki obupujejo

Bayonne, 18. avgusta. AA. Po vesteh, ki jih je dobil list »Frente Popular« iz Valladolida, so vladne čete zajele dva višja uporniška častnika, ki sta pobegnili od tamkaj. Častnika podajata zelo žalostno sliko o življenju v mestu. Ponoči ni elektrike, razsvetljave, promet je ustavljen, banke so zaprte in sploh je položaj zelo težak.

Po vesteh iz istega vira so se uporniki voditelji posvetovali na seji o sedanjem položaju in sklepani o tem, kaj bi kazalo ukreniti. Seji je predsedoval valladolidski škof in je bila zelo vzburla. Nekateri so se zavzemali za predajo mesta, škof pa se je temu odločno uprl. Na koncu je zmagoval njegovo mnenje in so z večino glasov sklenili še nadalje odločno nastopati proti vladnim četam.

Boji pri Badajozu

Madrid, 18. avgusta. AA. Finančni minister je izjavil novinarjem, da so vladne čete razbile uporniško kolono pri Mendelnu v pokrajini Badajoz. Ob tej priliki so zaplenile mnogo vojnega materiala in ujele precejšnje število upornikov.

Ujet uporniški general

Bayonne, 18. avgusta. o. »Front Populaire« poroča, da so španske vladne čete v Taragi ujele uporniškega generala Ardenasa. Odpeljali so ga v Barcelono. Pri njem so našli tudi važne dokumente.

Tujska letalska legija

Madrid, 18. avgusta. g. V Madridu se ustanavlja »tujska letalska legija«. Do sredi je bilo v hotelske sezname vpisanih 16 inozemskih pilotov, pripadnikov raznih narodov.

Boji na Mallorci

Vladne čete so se izkrcale na otoku ter ujele mnogo upornikov

Madrid, 18. avgusta. AA. Vojni minister je izdal preko tujakšnje radijske postaje komunikacije, po katerem se je kapetan Ballojo in njegovim četam posrečilo izkrcati na otoku Mallorci, čeprav so se uporniki ogorčeno postavili v bran. Čete stotnika Balloja so se razdelile v tri kolone zavzele več vasi in takoj obnovile zakonite oblasti. Uporniki so se umaknili v notranjost otoka. Poveljniku vladnih čet se je prijavilo mnogo prostovoljcev in ga prosilo za orožje, da bi mogli nastopiti zoper upornike. Vladne čete so zajele mnogo ujetnikov in zaplenile veliko vojnega materiala.

Vansittart pri Delbosu

Angleško-francoski razgovori o nevtralnosti napram dogodkom v Španiji

Pariz, 18. avgusta. AA. O sestanku angleškega stalnega državnega podtajnika v zunanjem ministertvu Vansittarta s francoskim zunanjim ministrom Delbosom ni bilo objavljeno nobeno obvestilo. Tako na francoski, kakor na angleški strani molče o njunih razgovorih z največjo diskrekcijo. Politični krogi menijo, da je Vansittart obvestil Delbosa o svojem nedavnem obisku v Berlinu ter o svojih sestankih s Hitlerjem in drugimi člani nemške vlade, govorila pa sta bržkone tudi o stališču Italije v vprašanju nevtralnosti in notranje zadeve Španije.

Nemški odgovor Franciji

Berlin, 18. avgusta. AA. Nemška vlada je sredi dostavila francoskemu poslaniku v Berlinu noto, s katero se pridružuje z nekaterimi pridržki izjavama Anglije in Francije glede nevmesavanja v španske zadeve. Besedilo nemškega odgovora bo v najkrajšem času objavljeno.

Berlinski politični krogi izjavljajo, da je nemška vlada v noti, ki je bila sredi izročena francoskemu poslaniku, pristala na francoski predlog o nevtralnosti pod pogojem, če se Nemčiji vrne letalo, ki je bil zaplenjeno v bližini Badajosa in če bodo sporazum izvajale vse države, ki ga bodo podpisale.

Nemška kritika Salengrovega govora

Berlin, 18. avgusta. AA. Berlinski listi objavljajo obširne komentarje o govoru, ki ga je imel v Lilleu francoski notranji minister Salengro. Pri tem poudarjajo, da Nemčija ne sme vmešavati v notranjo politiko drugih držav. »Berliner Tageblatt« pravi med drugim, da je bil Salengro v svojem govoru tako pristranski v korist španske vlade, da je s tem zavzel stališče, ki izključuje nevtralnost Blumove vlade na pram španskim dogodkom. Razen tega je francoski minister govoril o notranjih zadevah v Nemčiji v tonu, ki zelo škoduje odnosom med Francijo in Nemčijo. »Ber-

lin« poroča, da je bil sloviti španski nogometaš igralce Ricardo Zamorra ustreljen v Madridu zaradi svojega rojalističnega prepričanja. Nasprotno se je posrečilo španskemu boksarju Paolinu, ki je bil osumljen kot fašist, da je po velikih težkočah pobegnil iz Pamplone preko francoske meje.

Tuje vojne ladje v španskih vodah

Lizbona, 18. avgusta. o. Velika italijanska vojna ladja je odpula po ustju reke Guadalquivir v sevilsko pristanišče, neka portugalska vojna ladja pa je odpula v Barcelono, da prevzame več portugalskih državljancev, ki se hočejo izseliti iz Katalonije.

Sportnik Zamorra ustreljen

Berlin, 18. avgusta. d. Vesti iz Madrida potrjujejo, da je bil sloviti španski nogometaš igralce Ricardo Zamorra ustreljen v Madridu zaradi svojega rojalističnega prepričanja. Nasprotno se je posrečilo španskemu boksarju Paolinu, ki je bil osumljen kot fašist, da je po velikih težkočah pobegnil iz Pamplone preko francoske meje.

Zavzele so tudi dve bari, v katerih hoteli pobegniti. V kratkem je pričakovati predačo Palmu, čeprav so uporniki utrili to mesto. Med uporniki ki so branili otok Mallorco, je zavladala panika, ko so se prikazale vladne čete, ker so svojočasno zaprhod v luko Palme z minami in so mislili, da so popolnoma varni pred vsakim napadom s te strani.

Barcelona, 18. avgusta. AA. Vladne čete so nadaljevale z bombardiranjem iz zraka mesta Santa Maria na Balearih. Vladne čete bodo v kratkem navalile na mesto Manaker.

Nov španski poslanik v Berlinu

Barcelona 18. avgusta. AA. Zvedelo se je, da bo za poslanika v Berlinu imenovan rektor univerze, Katalonec Peter Bosimpera.

Washingtonska vlada proti posredovanju v Španiji

Washington, 18. avgusta. AA. Vlada Združenih držav ni za predlog Urugvaja, da naj bi ameriške države posredovale v državljanski vojni v Španiji.

Francosko-poljski vojaški razgovori

Povratek generala Gamelina v Pariz — Utrditev francosko-poljske obrambne zveze

Krakov, 18. avgusta. AA. General Gamelin je odpotoval sredi v Pariz preko Dunaja. Ob odhodu iz Krakova je vodja francoskega generalnega štaba izjavil, da je izredno zadovoljen z razgovori, ki jih je imel v Varšavi. Dasi so se ti razgovori razvijali v največji tajnosti, se vendar le misli, da bodo imeli zelo ugodne posledice za zvezo med Francijo in Poljsko. Razpravljali so tudi o dogodkih z dne 7. marca, ki so bili podrobno proučeni. Maršal Ridz Smigly je izjavil, da je vse storil, da bi dvignil obrambno moč poljske vojske. Oba vojskovedci sta posebno proučevala ta problem.

Kralj Edvard v Dubrovniku

Kralj Edvard bo ostal mesec dni na našem Jadranu, če mu prebivalstvo ne bo prirejalo manifestacij

Dubrovnik, 18. avgusta. d. Včeraj ob 14.30 je prispela jahta »Nahline« v spremstvu obeh angleških rušilcev pred Dubrovnik ter nadaljevala pot v smeri proti Cavtatu. Do 15. je obšla obale od Dubrovnika do Cavtata ter se vmes ustavljala v romantičnih zalivih Župe Dubrovačke. Na to se je vsidral med otokom Lokrumom in obalo, nekoliko dalje proti vzhodu pa rušilca. Takoj po prihodu kraljeve jahte v dubrovniške vode, so se pričele zbirati na obali v Dubrovniku velike množice domačinov in tujih turistov, ki so nestrno pričakovali prihod angleškega vladarja.

Ob 18. se je kralj Edvard izkrcal v mestnem pristanišču v spremstvu svojega osebnega tajnika in angleškega podkonzula Ive Hadžije. Ko je kralj stopil na obalo, ga je zbrana množica navdušeno pozdravila. Iz pristanišča je odšel pred katedralo, v katero pa ni vstopil, nego si je samo ogledal njeno fasado. Zatem je odšel v knežev dvor, kjer se je zadržal dalje časa. Podkonzul Hadžija je izpovedal, da je kralj z največjim zanimanjem poslušal zgodovino dvora, kakor tudi dubrovniškega mecenca Mihaela Pracata, znanega pomorščaka, ki je svoj čas zapustil vse svoje imetje dubrovniški republiki, za kar mu je v znak hvaležnosti postavila spomenik v kneževem dvoru. Po odhodu iz kneževine dvora je kralj krenil po glavni ulici kralja Petra in odšel na mestno zidovje, odkoder se nudi lep razgled na vse mesto, kakor tudi na odprto morje. Ko se je nekoliko časa mudil v zapadnem predmestju, se je vrnil v glavno Ulico kralja Petra,

kjer so mu množice ponovno prirejale živahne manifestacije. V mestnem pristanišču se je kralj zadržal v krajšem razgovoru z angleškim podkonzulom Hadžijo, pri čemer se je zanimal za lovske razmere v teh krajih. Hadžija, ki je sam predsednik lovskega društva, je kralja obširno informiral o tej vrsti sporta. Nekoliko pred 19. uro se je kralj Edvard vrnil z motornim čolnom na jahto »Nahline«.

Izjava angleškega vojnega ministra

Split, 18. avgusta. Angleški vojni minister Duff-Cooper, ki je v soboto prispel v Dalmacijo s parnikom »Kumanovo«, je nje govornu kapitanu Obuljenu izjavil med drugim:

Nj. Vel. kralj Edvard VIII. se dobro počuti in je zadovoljen z bivanjem ter odhodom v Dalmacijo. Na jahti »Nahline« bom spremljal našega kralja po Jadranu do 26. t. m. Vlada se bo zadržal na vaši obali mesec dni, toda samo v primeru, če mu prebivalstvo ne bo prirejalo manifestacij in ovacij in če ga ne bodo vznemirjali v njegovem odhodu. Nj. Vel. kralj želi, da bi bil navaden turist in da bi potoval neopaženo. Želim, da bi se ta želja našega suverena pri vas objavila in da bi prebivalstvo zvedelo zanj.

Vojni minister Duff-Cooper je nato izjavil, da je bil samo dva dneva gost Sploškega vojvode v Benetkah, nakar je odpotoval na našo obalo.

Francoski rezervni oficirji v Rusiji

Moskva, 18. avgusta. b. V kratkem bo prispela v Moskvo večja skupina francoskih oficirjev pod vodstvom bivšega poslanca Perrina, predsednika zveze republikanskih rezervnih oficirjev. Francoski rezervni oficirji, ki so že na potu, se bodo ustavili najprej v Leningradu, nato pa se bodo dalje časa zadržali v Rusiji, kjer bodo obiskali na svoji turneji vse večje kraje. Tu jim pripravljajo poseben sprejem.

Manevri čsl. vojske

Praga, 18. avgusta. AA. Semkaj je prispelo veliko število vojaških delegacij prijateljskih in zaveznških držav, da se udeležijo velikih manevrov češkoslovske vojske, ki bodo od 20. do 25. avgusta. Jugoslovska delegacija je prispela z generalom Petrom Kostićem na čelu. Na postaji so jo sprejeli šef generalštaba general Krejčí in drugi višji češkoslovaški častniki. Francosko delegacijo vodi general Schweigut. Rumunsko vodi general Ilazevic, rusko delegacijo pa general Merečkov.

Šahovska olimpijada v Münchnu

München, 18. avgusta. Na šahovski olimpijadi 22 držav je Jugoslavija v I. kolu premagala Švico 7:1.

Osrednji zavod za ribarstvo

Beograd, 18. avgusta. AA. Ker narašča v zadnjem času ribolov po naših ribnikih, je nastala potreba sistematske in načrtno proučevanja ribolovnih vod, da bi jih bilo mogoče intenzivno izkoriščati. Zaradi tega je kmetijski minister odredil, naj se ustanovi komisija za izdelavo podrobnega predloga o ustanovitvi osrednjega zavoda za ribarstvo. V tej komisiji so načelnik živilno-ribovskega oddelka inž. Budislav Cvijanović, vseučiliški profesor dr. Simiša Stanković in referent za ribarstvo v kmetijskem ministertvu dr. Stanko Muzinič. Komisija bo morala v najkrajšem času predlagati kraj, kjer naj se zavod zgradi, obenem pa bo morala sestaviti potrebne elaborate o ureditvi zavoda itd.

Ludvik Mlakar 70 letnik

Ljubljana, 18. avgusta.

Jutri praznuje g. Ludvik Mlakar svoj 70. god. Kdor ga pozna, bi tega ne verjel, saj je še mladeniško prožen in izredno delaven.

Svoj zasluženi pokoj uživa v lastni idilični domačiji v Jenkovi ulici. Dolga leta je služboval pri železnici in v različnih krajih. Povsod je bil priljubljen. Bil je vedno navdušen Sokol in si je kot tak pridobil mnogo zaslug. Nikdar ni iskal priznanja, tiho kot čebelnica je deloval in prispel k kolektivu. Tabor je njegov drugi dom. Ni nobene prireditve brez Ludvika.

Narajši ljubi kot svojo dečo. Pred Miklavžem vrže vrečo čez ramo in nabira fige in rožice in druge Miklavževe dobrote od hiše do hiše, da ne ostane rovna deca praznih rok.

Nad 50 let je član Sokola. Novomeški in zagrebški Sokol ga štejata med svoje ustanovitelje. Dolga leta je bil v Ljubljani pri Sokolu I. v upravnem odboru.

V Cirilmetodovi družbi je v odboru. Tudi Zveza nacionalnih železničarjev, ki je bila ustanovljena pred 30 leti, ga šteje med ustanovitelje.

Radi svojega narodnega delovanja je med vojno veliko trpel s svojo družino. Bil je konfiniran na Gor. Avstrijskem do konca vojne. Herta Milka, ki je zdaj soproga narodnega posl. Turka, je bila internirana na Gradu tri tedne. Njegovo soprogo Julko so neprenehoma zasliševali na policiji.

Njegova družina je istokotno narodno delavna. Njegov dom je zatočišče vseh revnih. Gospa Julka vodi gospodinjstvo z večjo roko in nikdo ne odide neobdarovan. Danes se oba radujeta svojih 7 dobro preaktriranih otrok in ljubljanih vnukov.

Ugledni rodni želim še mnogo tako veselih jubilejev in godov. Slavljencu iskre ne čestitamo s priručnim: Zdravo!

Postani in ostani član Vojniške družbe!

Mezdno gibanje pekovskih pomočnikov

Dva osnutka kolektivne pogodbe — Pogajanja bodo najbrž v začetku septembra

Ljubljana, 18. avgusta. Vprašanje ureditve delovnih pogojev pekovskih pomočnikov v Ljubljani je še vedno na dnevnem redu. Včeraj so se zbrali zastopniki pekovskih obratov, mojstri in pomočniki ter Zdrženja pekovskih pomočnikov in pomožniške organizacije na sestanku, da bi se pogajali o sklenitvi kolektivne pogodbe. Osnutek je izdelala organizacija pekovskih pomočnikov in njemu smo že poročali. Zdrženje pekovskih mojstrov je sestavilo svoj osnutek kolektivne pogodbe glede mezd in o določilih te pogodbe so včeraj v glavnem razpravljali.

Po osnutku kolektivne pogodbe, ki so jo izdelali pomočniki, se pekovski obrati dele na dve kategoriji, plače pa na tri, dočim so po osnutku mojstrov plače razdeljene na dve kategoriji, obrati pa na štiri. Mezde so po osnutku Zdrženja pekovskih pomočnikov nižje, kakor jih določa osnutek pomočnikov, vendar so pokazali pomočniki razumevanje in bi lahko prišlo do sporazuma že včeraj, ko bi delegati mojstrske organizacije smeli pristati na uranje določila, da te mezde veljajo za polno zaposlitev, in sicer za 60-urno delo na teden. Pri manjši zaposlitvi bi se mezd po tem določilu sorazmerno znižale. Zastopniki pekovskih pomočnikov so odločno zahtevali, da se ta točka črta in zastopniki večjih pekarn so tudi pripravljeni na to, vendar bodo pa še velike težave zaradi manjših pekovskih obratov. Zastopniki manjših pekarn so trdili, da še vedno ne morejo plačevati pomočnikov v vsakem primeru po tako visokih mezdah. Zelo bodo morali sklicati še poseben sestanek, ki bodo na njem sklenili.

pa o spremembi osnutka, predloženega od podjetnikov. Naglasiti je treba, da je v glavnem prišlo do sporazuma ter da je pomočniki pripravili sprejeti mezdne pogoje mojstrov, pač pa morajo mojstri pristati na uranje omenjenega določila glede polne zaposlitve. Glede stanovanja in hrane so se sporazumeli, da bodo sklenili po medsebojnem dogovoru. Po osnutku mezdnih pogojev mojstrov bi dnevni deputat kruha za pomočnike odpadel, vendar so mojstri pokazali dobro voljo tudi v tem pogledu, da bo ostalo najbrž pri starem. Delovni čas bo trajal od 24. do 12. Vse druge pravice in dolžnosti mojstrov ter pomočnikov se ravna po določilih obrtnega zakona in zakona o zaščiti delavcev.

Pomočniki so med drugim še zahtevali, da mojstri ne smejo obračunavati za stanovanje pomočnikom od mezd več kakor 10 Din na dan. Glede praznovanja 1. maja se bodo dogovorili zastopniki mojstrov in pomočnikov na bankski upravi, prav tako so sklenili, da bodo poslali mojstri in pomočniki deputacijo na banksko upravo ter zahtevali, da pred polnočjo ne smejo delati tudi mojstri in ne le pomočniki. Zastopniki pomočnikov so se odločno zavzemali za to, da bi pomočniki ne bili tudi hlapi v pekarnah ter da bi opravljali le svoje poklicno delo in ne da morajo raznašati kruh.

Mojstrska organizacija bo sklicala članski sestanek na 27. t. m. pomočniki pa bodo zborovali v nedeljo. Pogajanja bodo najbrž v začetku septembra in lahko upamo, da bo prišlo do sporazuma ter da pekovske stavke v Ljubljani ne bo.

mu so hudobni jeziki nadeli priimek Spirit. Močakarja sta se spogledala, pričela sta se drug iz drugega norčevati in kmalu se je razvil ardit pretep. Protipopol se, sta šla iz ene ulice v drugo, dokler ju ni zagledalo budno oko postave. Oba sta bila takoj avritirana, mestna občina jima je morala soditi brezplačno svojo gostoljubno streho, za zadobljene bunke se bosta pa oba močakarja, ki sta stara še čez 60 let, najbrž pogovorila pred sodnikom.

— Tatvine na sejma. Na zadnji sejem je prišlo več šeparjev, ki so ubogim kmečkim zencem dobro pramili oči. Okradeno so bile tri ženske. Eni je sklenilo 600, drugi 400 in tretji 100 Din. Kmalj pariljem zasledovanju vseh kamniških varnostnih organov, se zlikovcem ni moglo priti na sled.

Velika gasilska vaja

Na praznik je priredila gasilska župa sreza Laško za čete Laško, Rečica Sv. Jerd, Jurkloster in Sv. Lenart nad Laškim, zelo težavno župno vajo. Dozdevni požar, povzročen po strehi, je bil zvonik župne cerkve pri Sv. Jerditi. Braniti je bilo treba sosedna poslopja, to je župnišče, hišo cerkvenika in bližnjo kmetijsko poslopje. Točno ob 14. uri se je začel iz lin valiti črni dim, strel iz toplice je pa dal znak za pričetek vaje. Daleč v dolino se je silil glas gasilskega roga, ki je dal znak za vznubo četam. Mlada četa Sv. Lenart je dala s svojo motorko že po 2 minutah in 55 sekundah na pogorišče vodo. Ostale čete, so prihiteli v rekordnem času in postavile s tremi motorikami verigo tako, da je četa Laško kot prva črpala iz globokega vodnjaka vodo in jo oddajala k motoriki čete Sv. Jerditi in ta naprej k motoriki čete Rečica. Že po 12 minutah in 35 sekundah po doseglju na pogorišče so močnimi curki oblivali vrh zvonika in sosednja poslopja.

Prvi smo opazovali delovanje samarijanskega oddelka čete Jurkloster. Samarijani in samarijanki so imele polno delo, stavljeni naloge so povsem dobro izpolnile. Tako smo videli, kako se poškodovani prenašajo, obvezujejo zlojzmeni tudi in drugo. Ta nastop samarijank je pokazal posebno, s kako vno in od naših zdravnikov priločno natančnostjo vsak poedini primer obdelajo. Že njih nastop je vzbujal pozornost, kmečka dekleta s samarijanskim znakom in torbicami z različnimi obvezami in drugimi pripravami za prvo pomoč za njimi pa samarijanki z nosilnicami. Razna povelja so se dajala po župnem trobentaču od poveljstva, od tam pa z rdečimi zastavicami od motorik. Vaja je šla tako mirno, sigurno in hitro, da je župni starešina g. Guček pri skupnem nastopu in pregledu čete pohvalil, posebno pa še povdarjal, da so bili oficirji poveljniki in podoficirji na mestu in da so strojniki obvladali svoje delo in si znali pri raznih kombinacijah izborni pomagati. Po raznih navodilih, ki so jih še čete in poveljniki od starešine dobili so se odpravljale čete na svoje domove. Čeravno je kraj vajo oddaljen od Laškega nad dve uri in to v strnem hribu, so se vse čete vračale brez vsake nezgode. Članstvo je bilo zadovoljno, da je pokazalo izurjenost in storilo svojo dolžnost, mi pa, ki smo vajo opazovali, smo lahko na naše gasilce ponosni.

„Celjski grofje“ na Viču

V soboto in nedeljo zvečer je vprizorili viški sokolniki oder „Celjske grofje“. Pri večerni predstavi na letnem telovadišču se je zbralo nad 800 gledalcev in predstavi je prisostvoval tudi avtor g. Bratko Kreft, ki je izrekel sokolskim igralcem vse priznanje za zelo naj viški sokolski gledališki oder nadaljuje svoje važno kulturno delo. Enako laskavo se je izrazil o našem gledališkem oderu režiser Narodnega gledališča g. Milan Skrbinek.

Režiser br. Sever je vložil v dramo obilo truda, zelo so se pa potrudili tudi vsi igralci. Vprizoritev bi delala čast tudi večjim mestnim gledališčem. Sodeloval so najboljši moči vskega sokolskega odra in vse vloge so bile v dobrih rokah. Hermana II. grofa celjskega je igral režiser br. Stane Sever in njegova vloga je stopala posebno močno v ospredje. Njegovega sina Friderika je igral br. Pajk, Barbaro, kraljico Ogerske sestra Dragica Stajerjeva. Utrha, sina grofa Friderika br. Marjan Wilenpart, Veroniko drugo Friderikovo ženo sestra Binca Thalerjeva. Jošta von Helfenberg br. Avgust Dacar, patra Gregorja br. Demšar, osebnega tajnika državnega kancelarja br. Just Velušček, sodnika br. P. Horvat, Pravdača br. Battelino, Padarja br. Podlogar, pevskega mojstra br. Vitko, trgovca br. Trpin in gvardijana br. Ambrož. Prisrčne ovacije občinstva so bile igralcem najboljši dokaz, da so se poglabili v svoje vloge in jih igrali tako, kakor nam malokaterim gledališkemu oderu.

Scenarijo je po osnutkih režiserja br. Severja skrbno pripravil br. Vite Kosec in bila je zelo učinkovita. Vsi viški sokolski igralcem in igralkam k lepemu uspehu naše tople čestitke.

Sokolji olimpijci zopet doma

Ljubljana 18. avgusta. K sprejemu olimpijske vrste bratov Sokolov in Sokolice se je snoči zbrala na kolodvoru ogromna množica občinstva. Viak je imel sicer precejšnjo zamudo, vendar je sokolstvu naklonjeno občinstvo vztrajalo in nestrpno pričakovalo prihoda vlaka. Da pozdravi naše borce iz mednarodne arene. Na kolodvoru je bila tudi močna četa Sokolov v kroju z godbo Sokola I. Savez SKJ sta zastopala prvi podstarešina br. E. Gangl in Verij švajcer župo Ljubljana starosta br. dr. Pipenbaher in Milko Krapež, Sokola Ljubljana starosta br. Kajzel, župo Maribor pa br. prof. Degen. Ob prihodu vlaka je godba zaigrala sokolsko koračnico, ki so jo pa skoro zaglušili gromki vzkliki množice. Takoj ko so izstopili, sta pristopila drug k drugemu podstareša br. Gangl in vodja olimpijske vrste br. dr. Murnik ter se poljubila. Ponovno so zoriili iz množice burni živjo — in zdravo — klici, dočim so sokolski bratje dvignili prva stekla za rane. Sokole-olimpijce je

nagovoril podstareša Gangl z besedami: »Ko ste odhajali iz domovine, so vas spremljali naše želje, da se vrnete zmagovalci in olimpijskih borci. Poudarjajo vas bratstva sva na vas kar ste storili dobrega, da boste vedno prvi in našim srcem najbližji. Dvignili ste jugoslovensko zastavo na visoki jabor. Dragi bratje in sestre, mi smo vam hvaležni za vse vaše delo, pozdravljamo vas in pozdravljamo vašo bela, sokolska Ljubljana!«

Tem besedam so sledile zopet dolgočasne ovacije, nakar se je zahvalil, br. dr. Murnik, poudarjajoč pomen vztrajnega sokolskega dela.

Po Masarykovi cesti se je razvil potem dolg sprevod ki je med neprestanim vzklikanjem našim Sokolom-olimpijcem odkarjal s godbo in Sokoli v kroju na čelu po Miklošičevi cesti. Prelomni ulici ter Aleksandrovi cesti pred Narodni dom, kjer je sledil razhod. Olimpijce so vzeli v svojo sredo Sokoli, da se porazgovore o podrobnostih z olimpijadi na kateri smo se uveljavili le z živim sokolskim delom.

Slovinci v Ameriki

Zrtev avtomobilske nesreče je postal v Denverju 48-letna Angela Mohar, ki zapuša moža, dva sinova in pet hčera. V kraju Shady Side je ubilo v prenogovniku Jošipa Žagarja. Pokojini je bil star 60 let, doma od nekod iz Stajerskega.

V Ryanu je umrl Franc Pimat, ki je zapustil 10 otrok. Žena mu je umrla že pred 15 leti in mu zapustila 11 nepreskrbljenih otrok. Pokojini je bil rojen v Borovnici, odkoder je prišel v Ameriko leta 1902. V Borovnici zapuša brata Toneta. V Oakvillu je umrla Pavla Puhlarju žena. V Pittsburgu je umrla Manja Slobodnik, stara okrog 50 let, doma iz Obriha pri Dragatušu. Slobodnikova družina je zelo nevarna. Pred 10 leti se je obesil oče, pred letom dni se je pa ubil sin pri slikanju hiše. V istem kraju je umrl Janez Pajk, star 72 let, doma iz St. Vida pri Stični. V Milwaukee je umrl Pavel Tomec, star 48 let. V bolnici v Chicagu je umrla Ivana Gaber, doma iz vasi Trnje pri Stari Loki, kjer zapuša očeta in štiri brate. V Clevelandu sta umrla Helena Kotnik, rojena Ule, vdova, stara 61 let, doma iz vasi Gomčice, fara Grahovo in Josip Kuhar, star 78 let, doma iz Stojanskega vrha, fara Sv. Križ pri Krškem, odkoder je prišel v Ameriko pred 44 leti. Med vojno mu je padel na francoskem bojišču sin Jože. V bolnici v Glenwoodu je umrla Katarina Godec, rojena Ivec, doma iz Maline pri Semiču. Zadelo jo je kap. V bolnici v Girardu je umrl Herman Perhlin, star 49 let, doma iz Celja. V Prestu je umrl Franc Čebela, star 80 let, doma iz okolice Litije. V Ameriki je bival 44 let.

Zborovanje kozjerejcev

Mengeš, 17. avgusta. Kozjerejsko društvo za dravsko banovino, no s sedežem v Mengšu je priredilo v nedeljo 16. t. m. svojo prvo razstavo kozjerejskega zborovanja. Pred zborovanjem se je vršilo ocenjevanje razstavljenih živali po posebnih komisiji, ki so jo tvorili zastopniki kr. ban. uprave veterine, Zveze in domačega društva. Tukojo nato je predsednik g. Zobeč lvan otvoril razstavo in zborovanje ter pozdravil g. Hladnika Josipa, zastopnika kr. ban. uprave dalje veterinarja g. dr. Kolendo Viktorja, zastopnika Zveze g. Inkret Alfonza, dalje zastopnike tov. rejalskih društev in sicer: Kranji, Trbovlje, Groblje, Tacen, Polzela in Ljubljana ter članstvo in navzoče občinstvo.

Referent kr. ban. uprave g. Hladnik Jakob je imel nato predavanje o plemenski odbrni in vzreji kozje živine, kjer je med drugimi mvpzodbujal reje na selekcijo tudi domače rjave kozje brez rog. Navajal je pogoje, ki so potrebni za uspešni napredek pri kozjereji ter končno žel el družstvu obilo uspeha pri nadaljnjem delu. Naslednji predavatelj živinozdravnik g. dr. Kolendo Viktor, podpredsednik kozjerejskega društva je obnašal važnost higijene pri kozjereji, od katere zavisi zdravje kozje živine. Navajal je posamezne primere obolenja in prvo pomoč v takih slučajih. Tajnik Zveze društev rejcev malih živali g. Inkret Alfonz je obrazložil na kratko pomen delovanja v organizacijah za uspešen napredek kozjereje in predložil resolucije, ki so jih navzoči soglasno potrdili in sprejeli. Resolucije so bile naslednje:

1. Kozjereji dravske banovine naprošamo merodajne oblasti, da podpro vsestransko prizadevanje Kozjerejskega društva za dravsko banovino, ki stremi za izboljšanje domače bele in rjave pasme koz brez rog. V ta namen naj se s podporo oblasti ustanovi večje število rejalskih središč, ki bodo skrbela za vzgojo in vzrejo čistoplemenske kozje živine.

2. Vpeljejo naj se stalni plemenski kozji sejnji po vseh krajih, ki so primerni za to vrsto panoge malih živali.

3. Oblast naj poveri posebnega strokovnjaka samo zato panogo malega gospodarstva, da bo vodil vse stremjenja in prizadevanja za povzdigo naše kozjereje.

4. Za ovesenje bele domače pasme (sanske) naj se dovoli in gmočno podpre nabava plemenjakov iz Švice.

Sledilo je še vse polno predlogov in debat, na kar se je g. predsednik Zobeč vsem skupaj lepo zahvalil in zaključil dobro uspešno zborovanje.

Ob tretji uri popoldne so se zborovalci in razstavljalci zopet zbrali skupaj. Nagovoril jih je zastopnik kr. ban. uprave g. Hladnik Jakob in jim razložil kako se je vršilo ocenjevanje živali. Podčrtal je važnost takega tekmovanja med rejci v svrhu izboljšanja naše domače kozjereje. Nato je razglasil izid tekmovanja ter so prejeli razstavljalci poleg ocenitvenega lista tudi lepe denarne nagrade v zneskih po 100.—, 80.—, 50.—, 40.— in 30.— Din, v kateri

namen je prispevala kr. ban. uprava v Ljubljani. Predsednik g. Zobeč se je navzočemu zastopniku zahvalil kr. ban. upravi v Ljubljani v imenu društva za nakazano denarno pomoč, ki bo našim kozjerejem v spodbudo za povzdigo naše kozjereje.

V ponedeljek 17. avgusta se je pričel ob 9. uri dopoldne plemenski kozji sejnji, ki pa je bil nekaj slabše zaseden in obiskal kot razstava prejšnjega dne. To je pa povsem razumljivo, saj je bila to prva taka prireditve, ki bo odslej vsako leto stalno na dan Sv. Roka, to je dne 16. avgusta. Pri vsem tem je bilo izvršeno precej kupčij, katerih se je udeležila naša železničarska zadruga poleg ostalih tovariških rejalskih društev.

Vse prireditve kozjerejskega društva v Mengšu so lepo uspeli. Upamo, da bo zanimanje za kozjerejski pokret naraslo in bodo zadobile prireditve Kozjerejskega društva v Mengšu še večji razmah in obseg.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 18. avgusta katoličani Helena kr.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Zaprti.
KINO IDEAL: Sorrell in sin.
KINO UNION: Mladi grof.
KINO SLOGA: Zaljubljeni konj.
KINO ŠKICA: Iglu.
KINO MOSTE: Mala mamica.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec, ded. Cesta 29. oktobra 31.

Krvav pretep v Črni

Kamnik 17. avgusta. Pri fantih v Črni menda še danes velja pravilo, da oni, ki ni v svojem življenju vsaj enemu zasadi noža med rebra, ali pa kakor pravijo: »ga napravil mrzlega«, sploh nima pravice nositi za klobukom krivčkov in se imenovati fanta.

Znanemu pretepaču in razgrajču Janezu Sušniku pa očitno nekoliko takih trofej še ni dovolj. V nedeljo je prišel v gostilno Kuhar v Črni. Gostilničar ga je pravočasno opazil in mu je na pragu zabranil vstop v gostilno. Sušnik je odšel, toda kmalu se je vrnil in dejal gostilničarju, da bo samo pogledal, kdo sedi v gostilni. Komaj pa je stopil čez prag, je že pričel izdajati mirne gose. Med gosti je bil tudi Sušnik Franc, do katerega je vstopil Sušnik Janez gojil staro sovraštvo. Na izizivanje so pričeli gosti odgovarjati in kmalu se je v rokah Sušnika Janeza zabiskal nož. Skočil je med mirne gose, zadal nož v trebuh Sušniku Francu ter mu zadal okrog 14 cm dolgo rano. Ranjenec je odeskočil, toda divjak to še ni bilo dovolj. Skočil je za njim preko mize in mu je poravnost zasadi nož v hrtel.

Brat ranjenega Sušnika Franca, vidče svoja brata vsega okrvavljenega, je pograbil stol, prikočil bratu na pomoč in z vso silo udaril dvakrat napadaka v stolom po glavi, da se je na mestu zgrudil z razbito lobanjo.

Napadalec Sušnika Janeza so morali odpeljati v ljubljansko bolnico, ranjenemu Sušniku Francu na so v Kamniku zašili rane in ga oddali v domačo oskrbo.

Iz Celja

—c Strokovna nadaljevalna šola v Celju. Vpisovanje novincev, t. j. učencev in učenik ki bodo obiskovali letos prvikrat celjsko strokovno nadaljevalno šolo, bo v nedeljo 23. in ponedeljek 24. t. m. od 9. do 12. v pisarni mestne narodne šole. V smislu uredbe ministrstva za trgovino in industrijo mora predložiti vsak učenec ob vpisu sledeče listine: 1. krstni (rojstni list), 2. izpričevalo o poslednjem šolanju, 3. pogodbo o dnevu vstopa v delo in 4. zdravniško potrdilo o telesni sposobnosti. V nedeljo 30. t. m. se naj zberejo ob 9. na šolskem dvorišču vsi učenci in učenke vseh prvih in drugih razredov, da se porazdelijo v posamezne oddelke. Posebne želje gg. mojstrov glede razstavitve vajencev se bodo morale upoštevati samo še ta dan. Poznejše prošnje bi bile brezpredmetne. Redni pouk za učence prvih in drugih razredov se bo pričel v torek 1. septembra. Potrebna navodila za učence tretjih razredov bodo izdana pravočasno. — Uprava strokovne nadaljevalne šole.

—c Iz zasede ga je ustrelil v roko. V soboto zjutraj se je peljal 24-letni posestnikov sin Stefan Kumperger od Sv. Jakoba pri St. Juriju ob juž. žel. s kolesom od doma. Nenadno je počil iz zasede strel iz samokreska in krogla je zadela Kumpergerja. Neznani napadalec je po svojem dejanju pobegnil, Kumpergerja pa so oddali v celjsko bolnico.

—c Zrtev vinjenega napadalec. Ko je stopal 28-letni delavec Avgust Oberčkal z Ostrožnega pri Celju v petek popoldne po cesti pri Zalcu, je srečal neznanega, močno vinjenega moškega. Neznane ga je brez povoda napadel, ga udaril s steklenico in mu zlomil desno roko. Oberčkal se zdravi v celjski bolnici.

—c Nesreča ne počiva. Ko je 70-letni dlnar Jurij Kuster iz Gračca pri Zrečah podiral v gozdu bukev, je padlo podžagano drevo nanj in mu zlomilo levo nogo. Pred dnem je šel 26-letni, v premogovniku v Pečovniku pri Celju zaposleni rudar Jože Bogojin iz Zagrada s svetilko v roki. Ko je prišel do nekega s karbidom napolnjenega soda, se je karbid vnel in puhnul v Bogojina. Rudar je dobil težke opekline po obrazu, prsih in rokah. V Konjicah si je 17-letni uradnik sin Herbert Pollandt pri padcu pri telovadbi zlomil desno roko. Ko je 23-letni hlapec Anton Trbovšek iz Solčave v soboto nabijal možnar, se je naboji prihitro vnel in bušil v Trbovška ter mu razmesaril obraz, prsi in roki. V nedeljo je mlatinica zgrabila 39-letnega mizarja Karla Resnika iz Zabukovega pri Sevnici in mu zlomila levo roko. Pri podirjanju dneves je padla bukev na posestnikovega sina Gregorja Kotarja s Črnega vrha pri Sv. Juriju ob Taboru in mu zlomila levo ključnico. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrl v petek 38 letni Franc Gradnik rudar brez stalnega bivanja. V nedeljo na je umrl 29-letni fotografirski pomočnik Djula Viktor s Polzele

Sokolstvo in kraljev rojstni dan

Proglas in navodila vsem pripadnikom sokolske župe Ljubljana

Ljubljana, 18. avgusta. Nj. Vel. kralj Peter II., naš starosta, stopa 6. septembra v 14. leto. Še pet let in imeli bomo polnoletnega sokolskega vladarja.

Sokolska župa je sklenila, da hočemo leto posebno slovesno proslaviti ta rojstni dan. V ta namen izdajamo ta okvirna navodila, ki so obvezna za vse naše edince brez izjeme.

Proslava rojstnega dne, 5. in 6. septembra se izvrši takole:

1. Z bakljado sokolstva ljubljanskih in okoljskih društev dne 5. septembra;
2. z župnim zvezdnim tekom, izletom kolezarjev in zborom društvenih pripadnikov, kar je vse obvezno za vse župne edince. Zbor pripadnikov izven Ljubljane izvrši vsaka edinica zase, ljubljanska in okoljska društva pa imajo skupen zbor dne 6. septembra po prihodu tekačev zvezdnega teka na Kongresnem trgu.

I. BAKLADA LJUBLJANSKEGA SOKOLSTVA DNE 5. SEPTEMBRA.

Pri bakladi sodeluje članstvo in naraščaj vseh ljubljanskih in okoljskih društev in sicer članstvo in kroji, ostali v meščanski obleki s sokolskimi znaki. Zbirališče članstva in naraščaja bo ob pol 21. zvečer na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Tej samostojni povorki se lahko priključijo tudi ostala narodna društva.

II. ZVEZDNI TEK

Za skupno proslavo vseh edinic župe je določen letos župni zvezdni tek. Na maršalatu dvora je poslana prošnja za dovoljenje, da bo tek nosil ime »Zvezdni tek kralja Petra II.« Podrobnosti tega teka so:

1. Pri teku sodelujejo člani in naraščaj vseh 79 župnih edinic;
2. Tek se vrši na šestih progah:
a. Stari trg-Logatec-Ljubljana (73 km);
b. Vodice-Medvode-Ljubljana (24 km);
c. Kamnik-Mengeš-Ljubljana (33 km);
d. Kranjska-Domažale-Sv. Jakob-Ljubljana (27 km);
e. Smartno-Litija-Kresnice-Ljubljana (37 km);
f. Mozelj-Kočevje-Skofljica-Ljubljana (73 km).

K tem program imamo še priključke na stranskih progah in to:

k a. prog: Osilnica-Cabar-Stari trg (37 km) in Ziri-Dolenji Logatec;
k e. prog: Moravče-Vače-Litija (19 km), Poljsnik-Litija-Ponoviče-Litija (24 km);
k f. prog: Fara-Livod (22 km), Koprivnik-Kočevje (16 km), Struge-Ribnica (10 km) in St. Vid na Dol. Skofljica (26 km).
3. Vsak tekač teče največ 500 in najmanj 100 m. Skupaj je preteči 432 km.
4. Tek se začne na posameznih progah ob različnem času s ozirom na večjo ali manjšo razdaljo do Ljubljane, v Ljubljano pa prispejo zadnji tekači vseh prog istočasno, to je ob pol 11. na Kongresni trg.
5. Vsi tekači dobe za spomin trak »Zvezdni tek kralja Petra II.« — župa Ljubljana, 6. IX. 1936., ki ga nosijo med tekom pripetega na opremi, ki pa bo še predpisana.
6. Tekalci predajo pooblastilo.

III. ZBOR SOKOLSTVA OB PRIKLJUČKI TEKA.

Razen zvezdnega teka tvori jedro proslave tudi zbor vseh pripadnikov edinic po vzorcu zbiranja »Prošenj sokolskih legij«. Obveščanje potem traja. V času, ko imajo tekači nositi pooblastilo na prsi svojega društva se zberejo vsi pri te edinice s dravstveno trobojnico in

prostoru izven naselja in prisostvujejo tako teku. Ko se vrnejo tekači edinice sledi »Pesem sokolskih legij«, kratek nagovor o pomenu rojstnega dne kralja Petra II., sokolska himna »Hej Slovani«, za tem pa pripadniki v četverstopnih strujah odkorakajo do sedeža društva, kjer je razhod. Ta zbor mora biti torej ob istem času ko gre skozi edinico tek, in to tudi v edinicah, ki začno teči v temi, na pr. ob 4. zjutraj. Namen teh zborov je, da sodeluje pri proslavi vseh 15.000 naših pripadnikov članstva, naraščaja in dece.

Edinice, ki imajo teko na priključnih progah, pa izvršijo ta tek že v soboto 5. septembra do 8. ure zvečer.

IV. ŽUPNI IZLET KOLESARJEV

Proslavi kraljevega rojstnega dne smo priključili tudi I. župni izlet kolezarjev. Pri tem zletu sodeluje članstvo ter moški in ženski naraščaj, k sodelovanju amete pritegniti tudi kolezarje, prijatelje sokolstva. Zeleti je, da tudi pri tej točki sodelujejo vse edinice. Izlet organizirajo društveni in okrožni načelniki tako, da se bodo kolezarji pomikali za zvezdnim tekom. Tudi struje kolezarjev morajo biti tega dne ob pol 11. dopolne na Kongresnem trgu v Ljubljani. Oprema kolezarjev ni predpisana. Vsak kolezar mora imeti na kolesu na levi strani ročaja pritrjeno trikotno državno trobojnico v velikosti o. je 15 cm. v. je 22 cm.

V. ZBOR SOKOLSTVA V LJUBLJANI DNE 6. SEPTEMBRA

Višek proslave bo zbor sokolstva ob pol 11. na Kongresnem trgu v Ljubljani. Pri tem zboru sodelujejo obvezno:

1. Članstvo in naraščaj in deca društev: Ljubljanski Sokol, Sokol I. - Tabor, Ljubljana II., III., IV., Šiška, Zg. Šiška, Štepanja vas, Moste, St. Vid nad Ljubljano in Ježica in to člani in članice v krojih, vsi ostali v meščanski obleki s sokolskim znakom.

2. Člani in naraščajniki teh društev, ki so sodelovali pri zvezdnem teku;
3. Vsi udeleženci kolezarskega zleta iz vseh župnih edinic;
4. Jezdni odseki treh ljubljanskih društev 5. Sokolska godba.

Ob trideset na 11. bo na Kongresnem trgu »Pesem sokolskih legij« in ostalo kakor na vseh zborih edinic. Po tej proslavi se razvije povorka vseh uniformiranih in civilnih udeležencev na telovadišče v Šiško, kjer bodo prisostvovali razvijajo prapora tamošnjega društva ob 11.

Vse naše pripadnike pozivamo, da se ravna po gornjih navodilih. Podrobnosti bodo pravočasno objavljene.

Vse člane telovadce kot tudi netelovadce in naraščajnike, ki so pripravili teči v zvezdnem teku, pozivamo, da se vsaj do srede 18. avgusta prijavijo svojo društvenemu načelniku. — Zdravo — Sokolska župa Ljubljana.

Iz Kamnika

— Pretep sredi belega dne. Stara navada naših ljudi je, da kadar napravijo kako dobro kupčijo gredo in se v prvi gostilni pošteno naukajo sladke kapljice. Neki starejši močakar, po imenu Brum je prodal svoj šivalni stroj. Od izkupička je takoj določil primerno vso to za neobhodno potrebno vino sko kapljico, s katero je po raznih gostilnah napajal svojo želodčno gobo. Močno okajen se je popoldne vračal proti domu, poti je srečal starega pijančaka, katere

DNEVNE VESTI

— Državni uradniki in privatni telefonski pogovori. 1. oktobra stopi v veljavo odlok, po katerem morajo državni uradniki, če hočejo iz svojih pisarn telefonsko govoriti na medkrajevne telefonske proge, vložiti na krajevno telefonsko centralo predpisano prijavo, in sicer, če takse za pogovore v enem koledarskem mesecu ne presegajo 200 Din, je treba vložiti prijavo za medkrajevne telefonske pogovore na kredit, če pa takse presegajo 200 Din, je treba vložiti prijavo na račun depozita in položiti prvi depozit v najmanjšem znesku 200 Din.

— Kabel med Jugoslavijo in Maršajem. V Ljubljano sta prišla francoska parnika Amper in Emil Audot, da položita kabel od Ljubljane do Maršaja. Parnika sta opremljena z najmodernejšo aparaturjo in vozila 7 milj na uro, med vožnjo pa polagata kabel. Ko bo kabel položen, bomo imeli direktno zvezo s Parizom in Londonom.

— Nad 10.000 izletnikov na Sušaku. Na praznik in v nedeljo je na Sušaku kar mnogoleto izletnikov in letoviščarjev. Bilo jih je nad 10.000, samo z vlaki se jih je pripeljalo nad 5000. Vlak iz Prage jih je pripeljal 600, vlaki iz Zagreba pa okrog 3000. Mnogi so se pripeljali tudi z avtomobili, posebno iz Slovenije.

— Organizacija civilnih inženjerjev-geodetov. V soboto in nedeljo so zborovali v Zagrebu civilni inženjerji-geodeti in ustanovili združenje s sedežem v Zagrebu. Tudi ta stan preživlja težke čase in je že davno čutil potrebo po ustanovitvi stanovske organizacije. Za predsednika je bil izvoljen g. Vujčić.

— Cena vstopnicam in legitimacijam za obisk jesenskega ljubljanskega velesejma za tiste, ki bodo s pomočjo rumene železniške izkaznice po 2 Din izkoristili 50% popust na železnici: a) če je vozna karta do Ljubljane veljala do 25 Din dobi obiskovalci pri velesejmski blagajni legitimacijo za 10 Din in ima z njo pravico do enega dnevnega in enega večernega obiska velesejma; b) če je karta veljala do 60 Din dobi obiskovalci legitimacijo za 15 Din in ima z njo pravico na tri dneve in tri večerne obiske velesejma; c) če je karta veljala čez 60 Din, dobi obiskovalci legitimacijo za 25 Din, ki daje pravico na šest dnevnih in šest večernih obiskov velesejma. Za Ljubljane in tudi tiste, ki se vozniški olajšav ne bodo poslužili etane legitimacija 25 Din in velja za 18 dnevnih in 13 večernih obiskov velesejma. Velocnica za enkratni obisk velesejma stane 10 Din.

— IV. kongres slovenskih geografov in etnografov. V veliki dvorani sofijske univerze je bolgarski prosvetni minister Mišajkov v nedeljo otvoril IV. kongres slovenskih geografov in etnografov. Tople pozdravne besede je izreklo zborovalcem rektor univerze Arnaudović, potem so pa odšli udeleženci kongresa k otvoritvi kartografske razstave. Kongresu prisostuje 420 delegatov iz vseh slovenskih držav, poleg tega pa tudi gostje iz Francije, Avstrije, Nemčije, Danske in Finske. Jugoslovenska delegacija šteje 30 članov. Kongres bo trajal do 28. t. m., potem pa pride udeleženci v skupinah izlete po Bolgariji.

— Ribničani bodo igrali veliko vlogo na jesenskem velesejmu od 1. do 13. septembra na razstavi »Za naš leec, ker pokažejo svojo slovitost« uho robov in druge izdelke iz lesa. Zlasti naše gospodinjice jih bodo občudovale, ker se marsikatera ne ve, da si lahko s ceninimi domačimi izdelki nadomestijo drage predmete za kuhinjo in pranje. Na tej razstavi bodo pa Ribničanom delali družbo tudi selški izdelovalci sodečkov in sodarski mojstri ter drugi obrtniki, ki obdelujejo les, v prvi vrsti bo pa seveda pri vlačna razstava pohištva, ki bo letos posebno bogata. Kmet, ki izdeluje uho robov, zobohrebce in sodečke in za obrtnik najbolj občutljiva krizo, zato naj si pa naše gospodinjice olajšajo težke čase z nakupom njihovih odličnih izdelkov.

— Redukcija v našem zračnem prometu. Iz tehničnih razlogov je ustavljen promet česke amfibije na progi Sušak—Dubrovnik. Po programu bi moral biti 31. t. m. ustavljen tudi zračni promet na progi Zemun—Niš—Skoplje in Skoplje—Bijeljina—Solum. Izkazalo se je, da sta ti dve progi nerentabilni in nepotrebni. Istega dne bo ustavljen tudi zračni promet na progi Ljubljana—Sušak—Zagreb, tako da bodo letala letala samo še na progi Zemun—Borovo—Zagreb.

— Seje sankcije so nas izvele, da moramo najprej misliti na to, da čim več svojega lesa predelamo doma, in to spoznanje je rodilo tudi veliko državno propagandno razstavo »Za naš leec na jesenskem velesejmu, ki bo od 1. do 13. septembra. Izvažamo neobdelan les ali pa polizdelke, nato pa spet uvažamo iz našega lesa izdelane predmete za drag denar nazaj v državo. Razstava nas bo prepričala, da se lahko osamosvojimo in spet izboljšamo gospodarsko krizo tudi s sedaj razvrednotenim lesom.

— Razpis sprejema gojencev v vojno akademijo v Beogradu. Letos bo sprejetih do 300 gojencev v vojno akademijo, ki imajo maturo (gimnazijo ali realko). Vojna akademija ima sedaj stopnjo univerze. Rok prijav traja do 5. septembra. Kandidati se lahko informirajo o pogojih sprejema pri vseh vojnih okrugih, svojih gimnazijah in občinskih oblasteh, v Beogradu pa v vojni akademiji. Odziv kandidatorov je bil lani zelo dober in tudi zbor je bil zelo dober. Tudi sedaj se kandidati živahno zanimajo za vojno akademijo. Zato se opozarjajo interesi, naj se pravočasno prijavijo za sprejem.

— Zahteve naših čebelarjev. V nedeljo je bil v Vukovaru kongres Jugoslovenske čebelarjeve zveze. Prisostvovalo mu je nad 100 delegatov iz vseh krajev naše države. Kot najvažnejše vprašanje se je naglašala potreba organizacijske borbe proti čebelnim boleznim. V resoluciji zahte-

vajo naši čebelarji, da pridejo pred Narodno skupščino osnutek čebelarjevega zakona, da dobi čebelarstvo kot važna gospodarska panoga zakonito podlago za nadaljnji razvoj.

— Banovinska žrebčarna se je preimenovala. Krajevska banaka uprava sporoča: Radi preselitve banovinske žrebčarne Selo pri Ljubljani na banovinsko posestvo Ponoviče pri Litiji preneha poslovanje uprave banovinske žrebčarne Selo s dne 31. julijem. V vseh zadevah, ki se tičejo žrebčarne, posluje od 1. avgusta naprej uprava banovinskega posestva in žrebčarne na Ponovičah pri Litiji.

Danes poslednjič vesela burka

MLADI GROF

Za smeh in zabavo skrbí priljubljena

Anny Ondra

Pri tem filmu se smeje publika do solz. Poleg tega predvajamo

POSEBEN FILM O OLIMPIJADI od otvoritve pa do svetovnih rekordov v teku, metanju kopja, plavanju in drugih sportnih disciplinah.

NAJNOVEJŠI FOKOV TEDNIK! Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

JUTRI! RONALD COLMAN JUTRI!

ZAVOJEVALEC INDIJE

KINO UNION, tel. 22-21

— Društvo Rejce malih živali Polzele je imelo na praznik 15. t. m. ustanovni občni zbor in priredilo obnem malo propagandno razstavo malih živali in proizvedov. Razstava je bila nameščena v prostorih narodne šole Polzele in je bila ves dan dobro obiskana. Ob 14. uri pop. je bil ustanovni občni zbor društva. Predsednik pripravljalec odbora g. Kuntara Jože je obrazložil namen društva in predložil odobrena pravila. Zvezni tajnik g. Inkret Alfonz je podkrtal strokovno in socialno plat udeleževanja rejalskih organizacij in predložil društveni poslovnik, ki je bil sprejet soglasno. Članarina se je določila na 36 Din letno in 4 Din vpisnine. K društvu je pristopilo takoj nad 30 rejcev. Sjedile so volitve in je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: g. Kuntara Jože, podpredsednik: g. Sotler Martin, tajnik: g. Kuntara Pavla, blagajnik: Lorber Franc, gospodar: g. Podunjak Stefan, odborniki: g. Naberšnik Edvard in Vrešnjak Alojzij. Računska preglednika g. dr. Voušek Pavel in Kranjc Jože. Namestnik rač. preglednika: g. Rojnik Jože. Pri sl. častnosti se je določilo, da je društveni sestanek vseh članov vsako prvo nedeljo v mesecu ob 15. in sicer v šoli. Tako se bo tudi pri nas začelo razvijati zanimanje za rejalski pokret. Vabimo vse rejce iz Braslave, Gornjanskega, St. Petra in Polzele, da se prijavijo za vstop v naše vrste.

— Nad eno milijardo so znašali stroški za olimpiado. Na berlinsko olimpiado je prišlo 1.200.000 gledalcev, med njimi 150 tisoč inozemcev. Prodanih je bilo 4 in pol milijona vstopnic in izkupiček je znašal 7 in pol milijona mark ali v našem denarju nad eno milijardo 15 milijonov Din. Organizacijski stroški za olimpiado so znašali 6 in pol milijona mark ali v našem denarju eno milijardo. Zaključnim svečanostim so prisostvovali v nedeljo kancler Hitler, bolgarski kralj Boris, Hitlerjev namestnik Hess general Mackensen, vsi člani nemške vlade in člani diplomatskega zbora. V stadionu je bila 120.000 ljudi. V neslužbenem skupnem olimpijskem prvenstvu je najboljša Nemčija, ki je dosegla 181 točk, takoj za njo Amerika, ki je dosegla 124 točk, dalje Italija 47, Finska in Francija po 39, Madžarska in Švedska po 37, Japonska 34, Nizozemska 33, Anglija 29 itd. Jugoslavija je na 26. mestu z 2 točkama.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina jasno in toplo vreme. Možnost krajevnih neviht. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 33, v Skoplju 31, v Sarajevu in Zagrebu 29, v Beogradu 28, v Ljubljani 27,2 in Mariboru 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,8 mm, temperatura je znašala 15,8. — S tujim denarjem se je hotela zabavati na Bledu. Služkinja ljubica šestan, uslužbena pri zagrebškem profesorju Marcellu Kasowitzu Cvijicu, je izrabila ugodno priliko, ko je bil gospodar z družino odsojen, da mu je ukradla 3000 Din in se odpejala v Ljubljano, kjer je zapravila nekaj denarja, potem jo je pa ubrala na Bled, da bi se za tuj denar zabavala. Na Bledu je ostala samo pet dni in se odpejala v Kamnik, kjer so jo pa aretirali. Pri njej so našli samo še 106 Din. Orožnikom je izjavila, da se ne kesa, da je ukradla denar, ker se je vsaj nekaj dni dobro zabavala. Izročena bo zagrebški policiji.

— Samomor bivšega bančnega uradnika. V Banjaluki se je ustrelil v nedeljo bivši bančni uradnik David Maltić. V petek zvečer se je sestel z neko žensko. Zapustil je več poslovnih pisem, ki v njih govori o svoji ljubezni do neke Dušanke.

— V smrt zaradi žalesti za možem. V nedeljo popoldne se je zastrpila v Karlovcu 37letna vdova Mileva Pavlin. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je po kmalu v strašnih mukah izdihnila. Njen mož je bil carinski uradnik v Prištini. Po njegovi smrti je bila živčno težko bolna.

— Nesreča. Na šmartinski cesti je davi padel s kolesa carinski deklarant Beno Alvić in se hudo poobil po glavi. Iz Naklega pri Kranju so prepeljali v bolnico 5-letno posestniško hčerko, Urško Pokljutar, ki je doma padla in si zlomila levo nogo. Posednik Anjo Hočevarjevo iz Kompolj je na cesti podril kolesar. Pri padcu si je poškodovala levo oko. Kolariki pomočnik Anton Kijanc iz Rakitnice je imel v delavnici opravila pri stroju. Stroj ga je nenadoma pograbil za levo roko in mu odrezal prste. Vsi ponorečenci so bili prepejani v ljubljansko bolnico.

Iz Ljubljane

— Ij Neč in dan delalo. Filharmonična dvorana mora biti prezidana do 15. septembra, zato se jim zelo mudi in delajo tudi ponoči. Zdaž sidajo čelno etno na nabrežju. Stari zid so podirli od tal do vrha, da je bila dvorana od nabrežja povsem odprta, kakor po potresu. Nabrežje samo se ne bo mošilo zaradi podajanja dvorane, ker bo zid stonel na stebrih in bo pod podaljškom prost prehod. Že zid sam v surovem stanju, zidan v valoviti črti, kaže, da bo fasada na nabrežju zelo učinkovita.

— Ij Druga počitniška kolonija otrok mestnih uslužbenecov se vrne s 24 dnevnega letovanja v Kamni gorici jutri, 19. t. m. ob 18. s avtobusom pred Mestni dom. Roditelje vabimo, da pridejo po svoje malčke.

SVEŽI PARADIŽNIKI,

kdo se jih ne veseli! — Zlasti omake s Peketami ali Jajninami so v tem času zelo cenjena, osvježujoča jed. Recepti za pripravo na 1/2 kg ovovih.

— Ij Na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani se prično popravnji izpiti rednih in privatnih učencev ter razredni izpiti 24. t. m. popoldne po rasporedu, ki bo 23. t. m. objavljen v šolski veži. Popravni n'ži tečajni izpiti bodo 27. popravni višji tečajni izpiti pa 28. in 29. t. m. Vpisovanje lanskih učencev bo 2. sept. od 10—12 v lanskih učilnicah. Vpisovanje v I. razred bo v ravnateljstvu pisarni 2. sept. popoldne za začetne črke A—H, popoldne za črke I—L, 3. sept. popoldne za črke M—S, popoldne za črke T—Z. Vpisovanje tujih učencev bo 4. in 5. sept. popoldne in popoldne v ravnateljstvu pisarni. Vsi izpiti in vpisovanja bodo v dotedanjem šolskem poslopiju v Vegovi ulici. Kdaj bo otvoritvena služba boja in začetek rednega pouka v novem šolskem poslopiju za Bežigradom, bo pravočasno objavljeno v dnevnih.

— Ij Izobraževalni tečaj za kulturno delo med podeželskimi žemami, ki ga je nameravala prirediti Jugos. ženska zveza odpade, ker se je prijavilo premalo udeležnikov.

— Ij Društvo »Tabore«. Drvi ob 20. uri sestanek pevcev in pevki v društvenem lokalu. Točno in polnočestvo!

— Ij Zastrupila se je. Kuharica Ana V. zaposlena pri neki družini v Vrstojski ulici, je snoči obupala nad življenjem. Zvečer je popila kozareček s strupom pomešanega žganja. Našli so jo domači in sicer že onesveščeno. Nemudoma so obvestili reševalno postajo. Obupanko so prepeljali s avtomobilom v bolnico, kjer so ji izprali želodec in jo ohranili pri življenju. Zakaj je hotela v smrt, ni znano.

— Ij Zobeč karabombol. Davi je bilo v mestu pet več karabombolov. Na Tržaški cesti sta trčila skupaj dva kolesarja in je eden oblezel s polomljenim kolesom, dočim je sam odnesel le lahke praske. Na Zaloški cesti blizu šentpeterske cerkve pa se je davi zaletel v potniški avtobus vojaški avto. Pri avtobusu se je močno pokvaril sprednji del. Na vogalu Aleksandrove in Gledališke ulice je popoldne podril neki avtomobilist mlado kolesarko, ki je dobila več prask in si poškodovala tudi kolo ter obleko.

— Ij Ljubljana — Sušak redna avtobusna zveza. Odhod iz Ljubljane vsak dan ob 6,25 izpred hotela Miklič.

TEŽKO ŽIVLENJE

— Tejele gospodinci pa ne zavidam, ker ima težko življenje. Ze 20 let je namreč pod policijskim nadzorom.

— Beži no, kaj pa je storila?

— Nič, samo njen oče je policijski inšpektor.

Iz Maribora

— Priznanje našemu arhitektu. Advokatska zbornica namerava zgraditi na kraja Petra trgu trinadstropno poslopje. Načrte za zgradbo je napravilo mnogo arhitektov. Ocenjevalna komisija je prisodila prvo in drugo nagrado mariborskemu arhitektu inž. Saši Devu, ki žanje na svojem področju odlične uspehe.

— Drazen roparski napad. Ko se je preteklo noč vracal 27letni posestniški sin Martin Figeš s Pohorja, kjer je kupoval vole, v Vrhole, ga je v goru napadlo več roparjev in ga s koli in noži pobilo na tla. Nezvestnemu Figešu so roparji ukradli 7000 Din in zbežali. Teško poškodovanega mladca so prepeljali v mariborsko bolnico. Orožniki so tri osumilce že aretirali.

— Jadralno letalo nad Rušami. Preteklo nedeljo so imeli v Rušah senzacijo. Nad Rušami je v lepih spiralah krožilo jadralno letalo graškega visokolesca Franca Tisovca, ki se je s svojo zračno plico a Čandra spustil v dolino. Jadralno letalo je nato poleg pokopališča gladko pristalo. Opisani primer je ponoven dokaz, da bo naša Pohorje poslalo Eldorado jadralnega letalstva.

— Depetletni tat koles. Policija je večeraj prišla 10letnega posestniškega sina Vladimirja Kranera iz Slovenskih gorik, ki je pred dnevi potegnil od staršev in se potikal po Mariboru. Fant je včeraj na Glavnem trgu ukradel mestnemu šoferju Simčiču kolo in se jadno odpejal. Toda mladeža tatila so kmalu prišli.

— Teška nesreča motokiclista. Na Glavnem trgu se je pripetila včeraj dopoldne 27letnemu pri inž. Lotzu uslužbenemu Emuriku Zupanu zelo huda nesreča. Med vožnjo na motorju je Zupane zaradi defekta padel z vozila in s hudimi poškodbami nezvesten obležal. Zupane ima nevaren pretrsek možgan in hude notranje poškodbe. Ponesrečenega motokiclista so reševalci nemudoma odpejali v bolnico.

— Nočni vlom. Doselej še neizsledeni storilec se v noči na ponedeljek vlomil v pisarno odvetnika dr. Slavka Fornazariča in prekalil vse predale. Ukradli so nekaj gotovine in 3000 Din vredni pisalni stroj. Policija je na delu.

Iz Zagorja

— Športni dan. 5. t. m. smo poročali o športnem dnevu, ki se je vršil v Zagorju 2. avgusta in ki ga je priredil SK Zagorje. Naknadno poročamo, da je bilo razpisano za I. mesto v distančnem teku na 4.000 m darilo tukajšnjega trgovca s steklom g. Lojzeta Rancingerja. Krasen stekleni pokal si je priboril tekač Kotnik, član Ilirije iz Ljubljane.

SPORT

— Medkubuske kolesarske dirke. Kolesarsko društvo »Zarja« Zg. Kašelj pri Ljubljani razpisuje za nedeljo 23. t. m. velike medkubuske kolesarske dirke pod predsedstvom poštovnega predsednika g. Plankarja. Dirke se vrše za A in B skupino s startom in ciljem v Zg. Kašlju. Skupina A vozi progo Zg. Kašelj—Vransko in obratno km 100 s startom točno ob 11. uri, skupina B progo Zg. Kašelj—Trojane in obratno km 70 s startom ob 11. uri 10 minut. Dirke bodo zelo zanimive, saj bodo nastopili poleg znanih dirkačev še olimpijski Gartner in Valant ter zagrebški vozači Prosinček, Ormož, Brandt itd. Pravico starta ima vsak verificirani vozač za leto 1936. Vsak vozač vozi na lastno odgovornost. Vozil se strogo po cestnopolijskih predpisih in se ima strogo držati cestnega reda. Prijavnina za vsako točko znaša 10 Din in 10 Din za startno številko, kateri znesek se po oddaji številke vrne. Po zaključeni dirki se vrši velika vrtna veselica v dobro znani gostilni g. Franca Grada v Zg. Kašlju, kjer se bodo tudi razdelila darila. Dirkači bodo nagradjeni s lepimi in praktičnimi darili. Po razdelitvi daril se bo vršila prosta zabava, saljiva pošta itd. Dirke bodo ob vsakem vremenu kolesarske zveze: Za medkubuske kol. dirke kol. društva »Zarja« Zg. Kašelj se določi podzvezni delegat g. Gregorčič Sodnjki gg. Lazar, Pogačar in Selan. Teh. komisija: gg. Teršan in Peca. Pozivajo se vsi vozači in funkcionarji, da se dirk v čim večjem številu udeležijo.

Knez namestnik Pavle v št. Vidu

Št. Vid nad Ljubljano, 18. avg. Kakor smo že včeraj poročali, je ob zaključku poselitvi šentviško razstavo tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle, in sicer v spremstvu svojega adjutanta polkovnika Petroviča ter g. Aleksandra Obradoviča. Avto z visokim gostom je prispel v št. Vid malo pred 12 in se ustavil pred šolskim poslopjem, kjer je bila razstava. Nj. Vis. kneza je pozdravila šolska mladina, dalje razstavni odbor, narodni poslanec za ljubljansko okolič g. Albin Koman, župan Erjavec in dekan Zabret. Narodni poslanec g. Koman je visokemu gostu obrazložil težak položaj prebivalstva ljubljanskega okoličja, povdaril je, da ga prebivalstvo pozdravlja zato tem priskrbeje, ker vidi, da posveča vso pozornost in skrb vsem k njemu domačim in vsem panogam našega narodnega gospodarstva.

Po pozdravi je odšel Nj. Vis. knez namestnik v razstavne prostore in si razstavo pozornostno ogledal. O razstavi se je izrazil zelo laskavo in pohvalno, se zanimal za razne podrobnosti in tudi kupil platen oprmo za vrt, nekaj steklenice likerja ter več drobnarij. Zunaj ga je obkrožila skupina solarjev, ki je pod vodstvom učitelja Jovana zapela tri pesmice, Petje šolskih otrok je visokemu gostu izredno ugnajalo in je otroke tople pohvalil. V spremstvu domaćinov je odšel nato v cerkev in si ogledal njeno notranjost. Knez namestnik se je odpejal s svojim spremstvom iz št. Vida šele okrog pol 13, in je avto krenil nazaj proti Gorenjski. Na visoki obisk je št. Vid normalno ponosen in se vse prebivalstvo tudi še danes pomenkuje samo o njem.

Iz Laškega

— Osebnosti. Sreški načelnik g. dr. Tekavčič se je vrnil z rednega dopusta ter zopet prevzel posle sreskega načelnika. Na novo je dodeljen temu načelstvu upravni pripravnik g. Breznikar Josip. Od sreskega sodišča je bil premeščen v Šmarje pri Jelšah sodnik g. Podboj Josip, dočim je bil dodeljen mesto njega tukajšnjemu sodišču g. sodni pripravnik Košenuta Karl, Prometnik g. Sedlaček Bogomil je bil premeščen od tukajšnje železniške stanice na postajo Ljubljana gl. kol., na njegovo mesto pa je prišel pripravnik g. Ignjatovič Ratomir.

— Riziko dela. V tukajšnjem rudniku se je v petek smrtno ponesrečil jedva 19letni simpatični mladinec Mejač Franc iz Creta pri Rimskih toplicah. Ko je pripeljal vozček s premočnim do jaska, ni opazil, da ni lovke na tem dovozu ter je zavozil na odprtino jaska in se z vozčkom vred zrušil v globino 80 m, kjer je obležal mrtev.

— Veliki azijski sviloprejec. Ki smo ga doslej videli le v savski kotlini, se je v velikih množinah zapodil tudi v Laškem. Tako je n. pr. v noči od 12. do 13. t. m. brnelo na stoltno in stoltno teh metuljev okrog obločnice, Zal, da nekateri otroci nimajo pravega usemiljenja do živali ter so jih neusmiljeno pokončavali. Morda pa bodo dali nekdo ravno ti metulji novi vir dohodkov, saj se izdeluje baš iz kokonov te sviloprejk najdražja svila (tati).

— Lovei imajo še vedno počitnice. Nekaj srnjakov v seziji, to je bilo vse, dočim so jerebi za mamljiv klis počakali še ne zmenejo. Je menda še prelopo.

Z Jesenic

— Velik avtomobilski promet na cestah. Sedaj, ko je letovišarska sezona na vrhuncu, se je jeseniške ceste skoraj stalno zavite v oblake prahu. Vsak dan vodi skozi Jesenice nešteto avtomobilov proti Mojstrani, Kranjski gori in državnim mejni ali obratno proti Bledu, Bohinju in Ljubljani. Naš mestni škropilni voz je sicer stalno na cesti, vendar je z ozirom na dobo, v kateri živimo prepočasen, da bi mogel v tej vročini in velikem prometu zadostiti svojim nalogam.

— Letoviščarji tudi na Jesenicah. Letos je po vsej zgornjesavski dolini polno letoviščarjev. Tudi na Jesenicah jih je precej, ki se mude pri svojih znanih in sorodnikih, ali pa ložirajo v hotelih. Dan za dnem vidimo na naših cestah nove obraze večnoma Nemce in Čehoslovake, ki v družbi dam promenirajo okoli.

Kupujte domače blago!

MALI OGLASI

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

— Sedem 0,50 para, davek 3 Din — Sedem 1 Din, davek 3 Din. prekliti

Dunajski velesejem

6. DO 12. SEPTEMBRA 1936.

TEHNIČNI IN GOSPODARSKI SEJEM DO 13. IX.

VELIK TRG SREDNJE EVROPE

Razstavljalci iz 18 držav. Nakupovalci iz 70 dežel. Posebne razstave Britske Indije, Francije, Holandije, Italije in Madžarske.

Brez vizuma! S sejmako legitimacijo in potnim listom prost prehod meje v Avstrijo. Madžarski prehodni vizum se bo izdajal proti predložitvi sejmake legitimacije na mejli. — Pomembne vozne olajšave na jugoslovenskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju, kakor tudi v zračnem prometu. — Pojasnila vseh vrst, kakor tudi sejmake legitimacije

Plavanje na berlinski olimpiadi

Japonci, Američani in Nizozemke — tri plavalne velesile

Ljubljana, 18. avgusta. Komaj so bile v glavnem stadionu končane lahkoatletike prireditve, že se je vsa pozornost osredotočila na plavanje. Plavalni stadion, ki ima prostora za 22.000 gledalcev je za naše razmere nekaj posebnega, za Berlin pa je bil zlasti premajhen, zlasti ker smatrajo plavanje poleg lahke atletike za najvažnejšo panogo letne olimpijade. Semkaj so se zdaj preselile množice, ki so kaj kmalu zapadle organiziranim navijačem, tako da je nenehoma odmevalo od grobnih klicev ra-ra-ra Ger-ma-ni-a, huj-huja-huj-huja. Desettisoči so navduševali domače toda kadar se je oglasila maloštevilna jugoslovenska kolonija s svojimi Dra-šo-Dra-šo, so morali vsi utihniti, ker niso bili kos »den tongewaltigen Jugoslawen.« Tu smo beležili popolno zmago.

V plavanju so od vsega početka obstojale tri nacije: Japonci in Američani pri moških in Nizozemke pri ženskah. Tri plavalne velesile, ki so tudi pobrale levji delež kolajne. V plavanju so bili zlasti Japonci vsajski favoriti, kajti s časi, ki so jih dosegli pri treningu, se ni mogla ponasati nobena druga država. Že v predtekkih so padali olimpijski rekordi, zasluge so pa imeli Japonci. Nemčija je svoje tekmovalce pripravljala tri leta. Upali so, da bodo posegli v borbo za prva mesta zlasti, ker je Nemčija pokazala, da je v plavalnem sportu v Evropi na prvem mestu. Ni se jim posrečilo, premoč prekomorec je bila preočitna. Da se, je našemu Wilfanu dvakrat posrečilo priti do semifinale, je za Jugoslavijo velik uspeh, ki ga ni moglo dovolj podčrtati. Kar ni zmagel niti Nemec Fischer, ki je pred olimpijado premagal razen Japoncev vso svetovno elito na kratki progi, pač ne moremo zahtevati od Wilfana. Kdor ni igral pod 59 sek., sploh ni imel upanja na placement. Wilfan je plaval blizu 1 min., moral pa bi celo sekundo boljše, če bi hotel priti v finale. In kaj pomeni pri sprintu sekunda, ve le strokovnjaki. Za to rečno sekundo je potrebno vsaj dve leti napornega in sistematičnega vebanja.

Tudi Japonci niso nepremagljivi. To jim je najprej dokazal Madžar Csik, ki jim je proti vsakemu pričakovanju odnesel zlato kolajno v sprintu, dasi so to prej pričakovali od svetovnega rekorderja Ficka ali Fischerja. Tudi na 400 m je Union Jack triumfal nad vzhajajočim solncem, enako pri hrbtnem plavanju, kjer je Kiefer kar mimogrede trikrat zaporedoma zboljšal olimpijski rekord. Na vseh ostalih točkah so zmagali Japonci. Zlasti očitna je bila njihova premoč v stafeti, kjer je bil edini njihov nasprotnik — ura. In še ta jim je morala kapiti — svetovni rekord je padel. Kljub delnemu neuspehu so Japonci še vedno vodila plavalna nacija na svetu. Niti ena država nima toliko elitnih plavalcev in smo zato prepričani, da bodo v Tokiju ostale vse zlate kolajne doma.

V ženskem plavanju je doslej prvačica Amerika, tokrat se ji ni posrečilo dobiti niti ene zlate kolajne. Vse so pobrale holandske majees — razen v prsnem plavanju, kjer je zmagala Japonka. Edina, ki bi mogla ogroziti Holandeke je bila Eleonora Holm, ki jo je po vodstvo zaradi nediscipliniranosti med prevozom v Evropo, poslalo domov. Kdo bi si kaj takega od Američanov mislil — dokazali so, da jim gre za pravi sport, pa četudi morajo zaradi tega izgubiti sigurno zlato kolajno!

V skokih so Američani še vedno neprekosljivi. Take sigurnosti in dovršenosti in izvedbi ni mogel pokazati nihče drugi. Ko padejo v vodo ni nobenega pljuska. Se najbolj so se jim približali Japonci in zato spet ponavljamo — pozor na Tokio. Sodniki so bili nepravilni ali milejše rečeno — mnogo prestrogi. Skoki Degenerja so bili dovršeni, idealni in po splošni sodbi neprekosljivi. Toda niti enkrat niso sodniki dali najvišje ocene 10. Zakaj to. Neki mora biti mišje in kjer je na startu svetovna elita, bi moral najboljši dobiti vsaj nekajkrat oceno 10. Sodnik, ki je toli bojazljiv, da te ocene ne da, je nepravilen.

V vaterpolu je imel svetovni prvak nevarnega tekmeča v Nemčiji. Tekma med obema ni prinesla odločitve in je odločila šele boljša razlika golov za Madžare, ki

pa zaslužijo naslov svetovnega prvaka pred vsemi ostalimi. V taktiki in sijajni tehniki jim ni bil nihče kos, tudi Nemčija ne. Jugoslavija se v tej elitni družbi ni mogla uveljaviti, čeprav smo mnenoja, da bi se lahko. Igra proti Madžarom je pokazala, da našim ne manjka nič drugega, kakor dober trening — in tega niso imeli. Krivda je na plavalnem savezu, ki se pač bolj briga za administrativne posle kakor za napredek plavalcev. Čudili smo se, ko smo v startnih listah čitali imena kakor Prvan, Praunperger, ki že davno niso več med aktivnimi. Oči so se nam odprle šele, ko smo čuli o borbi, kdo naj spremlja plavca. Namesto plavalcev, so prostore v olimpijski vasi zasedli funkcionarji! Za tem grmom je torej tičala prijava Prvanov in Praunpergerjev! — Dovolj o tem, preidimo rajše k rezultatom:

100 m prosto: 1. Csik (Madžarska) 57.6 (v predteku Taguchi — Japonska 57.5 olimpijski rekord), 2. Yusa (Japonska) 57.9, 3. Arai (Japonska) 58.

400 m prosto: 1. Medica (USA) 4:44.5 olimpijski rekord, 2. Uto (Japonska) 4:45.6, 3. Makino (Japonska) 4:48.1.

1500 m prosto: 1. Terada (Japonska) 19:13.7, 2. Medica (USA) 19:34, 3. Uto (Japonska) 19:34.5

100 m hrbtno: 1. Kiefer (USA) 1:05.9 olimpijski rekord, 2. van de Weghe (USA) 1:07.7, 3. Kijokawa (Japonska) 1:08.4.

200 m hrbtno: 1. Hamuro (Japonska) 2:42.5 olimpijski rekord, 2. Sietas (Nemčija) 2:42.9, 3. Koike (Japonska) 2:44.2.

4x200 m prosto: 1. Japonska (Yusa, Sugura, Taguchi, Arai) 8:51.5 svetovni olimpijski rekord, 2. USA 9:03, 3. Madžarska 9:12.3 evropski in madžarski rekord.

skoki z deske: 1. Degener (USA) 163.57, 2. Wayne (USA) 159.56, 3. Greene (USA) 146.29.

skoki s stolpa: 1. Wayne (USA) 113.58, 2. Root (USA) 110.60, 3. Stork (Nemčija) 110.31

waterpolo: 1. Madžarska, 2. Nemčija, 3. Belgija.

DAME

100 m prosto: 1. Mastenbroek (Holandska) 1:05.9 olimpijski rekord, 2. Campbell (Argentina) 1:06.4, 3. Arendt (Nemčija) 1:06.6 nemški rekord.

400 m prosto: 1. Mastenbroek (Holandska) 5:26.4 olimpijski rekord, 2. Hveger (Danska) 5:27.5, 3. Wingard (USA) čas ni bil merjen.

100 m hrbtno: 1. Senff (Holandska) 1:18.9 (v predteku 1:16.6 olimpijski rekord, 2. Mastenbroek (Holandska) 1:19.2, 3. Bridges (USA) 1:19.6.

200 m hrbtno: 1. Maehata (Japonska) 3:03.6 (v predteku 3:01.9 olimpijski rekord), 2. Genenger (Nemčija) 3:04.2, 3. Sörensen (Danska) 3:07.8

4x100 m prosto: 1. Holandska (Selbath, Wagner, Oden, Mastenbroek) 4:36 olimpijski rekord, 2. Nemčija 4:36.8, 3. USA 4:40.2.

skoki z deske: 1. Geetring (USA) 89.27, 2. Rawls (USA) 88.35, 3. Hill (USA) 82.36.

skoki s stolpa: 1. Hill (USA) 33.93, 2. Dunn (USA) 33.63, 3. Köhler (Nemčija) 33.43

Smrt med rožami

Kmetu-vrtnarju Jakobu Avsecu v spomin

Ljubljana, 18. avgusta. Nigrette je ime novi vrtnice črnočrte barve. Majhen cvet, a kakor strjena kri. Tam 7. junija, ko smo opravili z obnim zborom Sadržarskega in vrtnarskega društva smo se peljali s člani oddelka ljubljanske po. družnice SVD, ki se imenuje Klub prijateljev cvetic, na Berčevo, ker so pripovedovali o bajnih nasadih najlepših vrtnic, ki naj bi jih imel tam naveden in za vrtnarja neizkušen kmet. No, kakaj pa ne, saj je na Berčevem tudi gostoljubni oče Grad in sončno popoldne prav tako brez kmečkih vrtnic ulegne pogumni rožice.

Zares smo obstali prav pred slavno Gradovo domačijo, kjer bog tako vabljivo roko ven moli. Toda neverni Tomaži smo kar utihnili, zakaj? onstran Grada je zadihal iz paradiza samih najbohotnejših vrtnic. Komaj so okna lepe, prijazne hiše kukala skozi cvetje na cesto. Vse v rožah najlepših barv in najzlatnejših oblik! Ali še prijaznejši je bil srečni nasmeh gospodarja Jaka Avseca, ko je naposled lahko pozdravil toliko dam in gospodov, ki se mu niso posmehovali zaradi njegove ljubezni do prirode, mu niso nagajali zaradi njegove poštenosti in do vrtnic in rož ter niso norčevali zaradi njegove pridnosti in skrbni za vrt in nasad...

Rdečeličnemu, od sonca ožganemu Avsecu ee je kar samo smejalo in vrelo je iz njega, kakšna je tale hruska, kako je vesel one jablane. Skromno je spravljal pohvalo za svoj izvrstno negovani veliki sadovnjak, ali hvala ni mogel več spraviti, ko nas je pripeljal na svoje

njive — polne samih vrtnic

Najnovejši in najlepše sorte najznamenitejših evropskih kultivatorjev v ekoraj nepreglednih vrstah! In njegov pogled je spet božajoč splaval čez njive, kjer so hitele v vis sam krepki divjak, hrepeti po njegovem nožu in njegovi čudodelni roki nasproti, da jih začeta v kraoiti-ce — da trnjeve plebejke divjake poplemeni v kraljice vrtov.

Fenomenalen spomin ima ta mož, ki je šlo od ust do ust, saj je tudi samo pogledal številko na etiketi — v tisoče visoke številke — in že je na pamet povedal tudi ime vrtnice, ki je rože za ono številko stalo v katalogu največjega nemškega gojitelja vrtnic. Nismo se mogli nagledati in ne naščudili. Tudi dolge vrste izbranih zlatih nih dali je vse imenoval s pravim imenom. Malo težko je sicer šlo s tujiimi nemškimi, francoskimi, angleškimi, holandskimi in bogve še kakšnimi imeni! Natanko jih je seveda izgovarjal, črko za črko, ahi ni je pogrešil. Nikdo mu ni zametil napake izgovorjave, saj tudi naša najvišja gospoda ni nič boljše v lež zadevi. Ta neolani mož je pa vendar vse povedal tako, da je bila zmotna in zamenjava izključena.

Tale je pa Nigrette! Majhen sicer, zato pa tem lepša. Kakor strjena kri... Tudi

100 m hrtno: 1. Kiefer (USA) 1:05.9 olimpijski rekord, 2. van de Weghe (USA) 1:07.7, 3. Kijokawa (Japonska) 1:08.4.

200 m hrtno: 1. Hamuro (Japonska) 2:42.5 olimpijski rekord, 2. Sietas (Nemčija) 2:42.9, 3. Koike (Japonska) 2:44.2.

4x200 m prosto: 1. Japonska (Yusa, Sugura, Taguchi, Arai) 8:51.5 svetovni olimpijski rekord, 2. USA 9:03, 3. Madžarska 9:12.3 evropski in madžarski rekord.

skoki z deske: 1. Degener (USA) 163.57, 2. Wayne (USA) 159.56, 3. Greene (USA) 146.29.

skoki s stolpa: 1. Wayne (USA) 113.58, 2. Root (USA) 110.60, 3. Stork (Nemčija) 110.31

waterpolo: 1. Madžarska, 2. Nemčija, 3. Belgija.

DAME

100 m prosto: 1. Mastenbroek (Holandska) 1:05.9 olimpijski rekord, 2. Campbell (Argentina) 1:06.4, 3. Arendt (Nemčija) 1:06.6 nemški rekord.

400 m prosto: 1. Mastenbroek (Holandska) 5:26.4 olimpijski rekord, 2. Hveger (Danska) 5:27.5, 3. Wingard (USA) čas ni bil merjen.

100 m hrtno: 1. Senff (Holandska) 1:18.9 (v predteku 1:16.6 olimpijski rekord, 2. Mastenbroek (Holandska) 1:19.2, 3. Bridges (USA) 1:19.6.

200 m hrtno: 1. Maehata (Japonska) 3:03.6 (v predteku 3:01.9 olimpijski rekord), 2. Genenger (Nemčija) 3:04.2, 3. Sörensen (Danska) 3:07.8

4x100 m prosto: 1. Holandska (Selbath, Wagner, Oden, Mastenbroek) 4:36 olimpijski rekord, 2. Nemčija 4:36.8, 3. USA 4:40.2.

skoki z deske: 1. Geetring (USA) 89.27, 2. Rawls (USA) 88.35, 3. Hill (USA) 82.36.

skoki s stolpa: 1. Hill (USA) 33.93, 2. Dunn (USA) 33.63, 3. Köhler (Nemčija) 33.43

jaz bi jo dal za rože, tako ljubezen imam do njih... Ganjeni smo čutili, da mož govori resnico.

Ot slovesu je naglo skočil k sosedu Gradu in iz šopka na mizi prinesel še lepši popek Nigrette. S pogledom je drhtečo rožico poljubil in jo položil v roko predsednika, nadzornika Štreklja.

Na veselejšem razstavi »Sodoben vrt« smo Avseca minuli teden povabili, naj pripravi zanjo najlepše cvetove. Povabilu smo pa tudi pristavili, da ga v ponedeljek po obeh praznikih pridemo obiskat zaradi razgovora o razstavi.

Naveden je bil, ko je v petek prejel pismo in hitel urejati, da pokaže vse, kar ima in zna. Tudi na praznik je bil na vse zgodaj še med svojimi rožami. Hitel je požahnat. Na tem požahnatem divjaku binglja etiketa s številko, na drugem je tudi ista številka in na tretjem tudi še ista. No, in na onem spet ta številka, a na oni strani etikete pa okorne črke: Nigrette. Same Nigrette — samo strjena srčna kri.

Poleg pa močan divjak kaže prazno rano... Oče Avsec ga je že narezal, da za takne v ranico plemenito očesce. In omahnil je...

Ko smo se včeraj ob napovedani uri pripeljali pred njegov dom, so nam povedali, da so ga jutraj pokopali. Na mlado grmičevje divjakov, kakor na blazino naslonjenega so ga našli mrtvega s cepilnim nožem v roki. Le očesce Nigrette ni bilo nikjer. Očesce tiste Nigrette, ki je temna kakor strjena kri. Kakor je rekel, je tudi svojo srčno kri dal za svoje rože...

Na etotine z vseh strani je prišlo včeraj dopolne Jakob Avseca spremiti in tudi vseučiliški profesor dr. Polec je stopal med njimi. Prijatelja sta bila. Kaj vse znajo rože! Učenjaki in kmeta so zvezale s srčnim prijateljstvom. Saj so nam tudi vse povedali, da je bil rajski poštenjak in predober mož. Vse bi bil dal in elori za svojega bližnjega. Požahnat je in sebe požahnil.

Tako vragajo rože

V 62. letu je mož izdihnil med svojimi rožami. Že pred vojno je čutil srčno hibo in že tedaj se je vnel za rože. Pozdravilo so ga in počutil se je popolnoma krepkega. Da je svoji vrti po vojni razširil tudi čez svoje njive. Oče je bil za rože, sin pa je skrbel za polje, da je bilo vedno vse poseto vzorno. Vesel je bil zeta, ki mu ga je starejša od treh hčera pripeljala, da mu pomaga pri vrtnarjenju. In smo z objokano družino vse uređili, da se bomo tudi na veselejšem ob razstavi njegovih rož zamislili v usodo moža, ki je s svojo ljubeznijo do vrtnarjenja

blagodejno vplival na vse sosese

Ce bi v vsaki vasi imeli vsaj po enega za vrtnarjenje tako vneta moža, bi bila okolica velike Ljubljane paradiž po lepoti

in tudi po srčni dobroti ter zadovoljnosti. Obrezane so vrtnice okrog hiše in vone na grobu. Sredi vena ugašajo Nigrette, rdeče, kakor zanje vrela kri kmela-vrtnarja Jakoba Avseca. Miren ima počitek pod njimi. A. G.

MOŽ IN ŽENA
Žena: Ali greš tudi ti danes na sejo?
Mož: Da.
Žena: In se kmalu vrneš?
Mož: Da, toda z večerjo me ni treba čakati.

Največji spomenik na zapadnem bojišču

je bil postavljen padlim kanadskim vojakom na hribu Vimy v francoski Flandriji

Na zapadnem bojišču je padlo med svetovno vojno največ žrtev in zato ni čuda, da je tam tudi največ spomenikov v vojni padlim vojakom. Med njimi je zdaj največji vojni spomenik na hribu Vimy v francoski Flandriji. Postavljen je na kraju, ki ga je zasedla 12. aprila 1917 kanadska vojska in odkoder se ni več umaknila. Spomenik so gradili polni deset let in

hvaličnosti za vse večne čase Kanadi. Med vojno je bila v zemlji pod tem gričem gosta mreža novov, ki so jih bili izkopali kanadski vojski. Tu je bilo vse prepreženo tudi s strelskimi jarki. In vse je ostalo tako, kakor je bilo pred 19 leti, le pobočje griča je zasajeno z drevesi, pripeljanimi večinoma iz Kanade.

Spomenik tvori dva orjaška stebra, ki predstavljata Kanado in Francijo kot sestri. Prva ima na glavi venec iz javorjevih listov, druga pa francoski grb z lovorjevim vencem. Spomenik je napravil kanadski arhitekt in kipar Walter Allward, ki je zmagal v natečaju kot avtor najlepšega osnutka med arhitekti vse prostrane angleške države. Posebno skrb so posvetili temu da je spomenik narejen iz kamna, ki mu veljavi ne bodo mogli do živnega. Kamen so iskali po vsej Evropi in končno so ga našli v Jugoslaviji blizu dalmatinskega mesta Trogira. Arhitekt Allward je najel pri Trogiru star marmorolom, kjer so lomili marmor, ki pa je ležal že skozi 400 let pozabljen. In v Francijo je šlo po morju blizu 10.000 ton tega marmora. Ves spomenik tehta 50.000 ton in počiva na podstavku, za katerega so porabili 15.000 ton betona. Na spomeniku ni ničesar, kar bi oznanjalo osvelo ali sovražstvo. Prvotno je hotel umetnik napraviti na njem tudi mogo, stoječo na nemški čeladi, končno je pa tudi to odstopnil. Pač je pa v steno spomenika izklesanih 11285 imen pogrešanih kanadskih vojakov na francoskih bojiščih od leta 1915. do 1918.

stroški so znašali v našem denarju nad 50 milijonov. Visok je nad 40 m in ker stoji na griču, obvlada vso planino Douai Usi in vidi se daleč naokrog. Ozemlje okrog njega je zdaj sestavni del Kanade, kajti Francija je podarila ta kosček zemlje iz

Orjaški spomenik so svečano odkrili v nedeljo 26. julija. Odkril ga je angleški kralj Edward VIII. v navzočnosti predsednika Francije Lebruna. Svečanosti se je udeležilo nad 100.000 ljudi, med njimi 6400 Kanadcev. Kanadskih žrtev na francoskem bojišču je bilo blizu 60.000.

Od veselja je umrl

Srčna kap je zadelo od veselja v Liverpoolu znanega veletrgovca Cohena, velikega dobrotnika liverpoolске univerze. Iz malih začetkov se je povzpел Cohen do velikega bogastva. Postal je lastnik velikega trgovskega podjetja in bogato je podpiral razne ustanove. Liverpoolski univerzi je poslal pred dvema letoma ček na 100.000 funtov sterlingov s prošnjo naj porabi ta denar za vzorno knjižnico. Pozneje se je še večkrat spomnil univerze z večjim prispevkom. Končno je rektorat univerze sklenil oddolžiti se radodarnemu dobrotniku s tem, da ga je izvolil za častnega doktorja prava, kar je največje odlikovanje, ki ga more podeliti univerza.

Cohen je bil že star in osebo ni mogel priti k visoki počastitvi. Zato mu je posebna deputacija univerze odnesla na dom doktorsko diplomu. Doma je bila zbrana vsa Cohenova rodbina, toda mecen visoke počastitve ni dočakal. V trenutku, ko mu je sluga povedal, da je prišel rektor z deputacijo, mu je pritisnila v glavo kri in zgrudil se je mrtve. Brž so poklicali zdravnika, ki je pa mogel ugotoviti le smrt.

Ameriška reklama

Slavni pisatelj Knut Hamsun je znan po vsem svetu, ali bolje rečeno v Evropi. Kajti v Ameriki se je zgodilo nekaj, kar bi se menda nikjer drugje ne moglo. Ko je dobil Hamsun Nobelovo nagrado, je zvedela to ena največjih informacijskih tiskovnih pisarn v Ameriki CUP, ki pošilja poročila in celo članke večini ameriških listov. To veliko podjetje je pa zvedelo samo, da bo podeljena Nobelova literarna nagrada nekemu Knutu Hamsunu. Takoj so poklicali poznaveca evropskih razmer k šefu. Mož je izrazil svoje začudenje nad nevednostjo informacijske pisarne, ki ni vedela, kdo je slavni pisatelj. Priprnil je, da bi se Amerika pač morala zanimati za Knuta Hamsuna, če že ne

Pretirana galantnost

Čudno ločitveno pravdo je obravnavalo ta dni pariško sodišče. Françoise Liontova je ločila svojega moža draguljarja Adolfa Lionto in zahtevala ločitev, češ da je preveč galanten. Seveda se ni pritoževala, da bi bil preveč galantan napram nji. Čeprav je na sodniško vprašanje odgovorila, da mu tudi v tem pogledu ne more ničesar očitati, jo je vendar jezilo, da je bil preveč galanten v obvešanju z drugimi ženami. Doma je baje izkazoval pretirano pozornost služkinji. Če ji je kaj padlo iz rok, se je brž sklonil in ji dotično stvar s poklonom vrnil. Enako galanten je bil pri nakupih in sploh povsod, kjer je prišel v stik z ženskami. Njegova žena pa kljub temu pravi, da mu ne more očitati nezvestobe, niti beganja za lepimi dekleti, ker se je vedel enako tudi napram grdi služkinji, ki jo je najela nalašč, da bi ga preizkusila.

Lionto tudi pred sodiščem ni izgubil svoje galantnosti. Dejal je, da sicer nerad odgovarja, da pa mora rešnici na ljubo povedati, da njegova žena pretirava pomen galantnosti. Imel je najboljšo voljo, pa se ni mogel odvaditi legega vedenja in uglednosti v obvešanju z ženskami ne glede na socialni položaj. Tega je vajen že od mladih nog. Nazadnje je pa le obljubil, da se bo popobil, da ne bo več tako galantan. Ta izjava je zadostovala, da je žena odstopila od svoje zahteve o ločitvi zakona.

André Theuriet: 65

Nevarna lepotica

Roman

Jakob je stal nepremično zadaj in nervozno motril vrvenje na kolodvoru. Nehote se je spomnil, kako je bilo pred tremi tedni, ko je Terezija brvič odhajala iz Nizze. Vse je bilo kakor danes: ista zelena, s solncem zalita krajina, isti klici postreščkov, isti brezbržni nasmeh mlade prodajalke knjig v kiosku, isto loputanje vrat in kakor takrat, so tudi zdaj kričali srodovnjaki: Vstopite!

Srce mu je stiskala bolelost, bolelost občutljivosti mu je izvabila solze v oči. Objel je najprej svojo mater in Kristino, potem se je pa obrnil k svoji ženi in jo nenaodoma potegnil v stran.

— Terezija, — je zamrmral, — Terezija...

Hotel ji je zašepetati: Ostanj, ne pušči me samega, pa mu besede niso šle iz grla. In ko se je Terezija otožno ozrla nanj, je iaenkrat stopila čarobna Mania na podoba znova med njeza in njegovo ženo in že ni imel več poguma spraviti iz sebe svojo ponižno prošnjo. Z za-

molklim glasom je samo zašepetal:

— Odpusti mi!

Terezija je nedvomno uganila, kako hud boji bje v svojem srcu. Zato ga je premerila z zaničljivim pogledom, rekoč:

— Zbogom, vredni ste vsega pomilovanja!

In ponosno je vstopila v vagon. Ko so se pa vrata zaprla in ko se je vlak že pomikal, ko je skozi okno nagnjena mati pošiljala svojemu sinu zadnje pozdrave, je na steno vagona naslonjena Terezija krčevito zaihtela.

Še istega popoldne ob petih je stopil Jakob zvest svoji oblubi in še ves prepaden po jutranjih mukah v salon baronice Liebhingove.

Mania je bila sama. Stopila mu je naproti vsa nasmejana in ga vprašala s pogledom:

— Mania! — je vzkliknil. — Pretzgal sem vse vezi s preteklostjo in zdaj sem svoboden... Bodočnost pripada vam vsa, nedeženo!

Mania je molče stopila k njemu. Jakob jo je strastno privlil na svoje prsi in v neskončnem poljubu je pozabil na zadnje očitke svoje vesti.

XV.

Hristos voskres! — Vojsčinu voskres! Pri knežini Kolonbi so praznovali rusko veliko noč. Vsak izmed običajnih

gostov vile Endynion je ponovil ta praznični ruski pozdrav in poljubil gostiteljico na pragu salona, izpremenjenega danes v slavnostno jedilnico. Koti z žolto svilo prevlečenega salona so bili okrašeni s cvetjem. Sredi dolge, z belim prtom pokrite mize so bili razvrščeni pribori in posode, polne hladnih mesnih jedi.

— telečja pečenka z maionezo, jetra v omaki, ruski kaviar. V sredini je stal velik kolač, kraj njega pa velikonočno jagnje v hladetini. Prazna mesta na mizi so bila pokrita z narezanim cvetjem. Tu pa tam so šale v kotih mizice, na veliki kredenci so bile pa pripravljene razne zakuske, steklenica likerja in šampanca kot dopolnilo velikonočnih dobrot.

Vsak novi prišlec se je najprej bratsko poljubil z drugimi, potem je pa sedel za mizo ter jedel in pil, kolikor se mu je zahotelo. Domači natankari v črni oblekah so molče stregli gostom. Snežno belo rusko perilo, blede rdečasta barva cvetja in srebrni lesket jedilnega pribora, vse to je božalo oko. Salon je bil poln najprijetnejših vonjav. Starejši gostje so sedeli okrog dolge mize, kjer je bilo pripravljenih jedi v izobilju. Mlade dame in mladi gospodje so pa dali prednost intimnejšim kotičkom okrog mizic. Tam so se zadovoljili s

kolači, šampancem ali čajem in nepri-

silenico so kokehtirali.

Zivahno kramljanje je spremljal samovar s prijetnim šumenjem, vmes so pokali zamaški šampanja in kot refren se je neprestano ponavljalo:

Hristos voskres!

Vojsčinu voskres!

Sedilo je novo objemanje in poljub-

ljanje.

V vili je bil zbran cvet ruske kolonije. Lepa gospa Nikolaieva, zagorele polti in črni oči, v rdeči obleki, se je kaj rada oglašala s svojim lepo zvonečim glasom. Svetlolasa konfesa Nadja de Combières je kazala svoj krasni vrat in bujna nedrja pod belo modrim život-

kom. Tu in tam so sedeli stari znanci: mala baronica Pepper in njen zvesti Jacobson, Flaminus Ossola je hodil od družbe do družbe in uslužbu poljubljil damam roke, komtesa Acquasola se je masila z velikim kosom telečje pečene ke in pripovedovala o razburkavi igri na ruleti, Sonja Nekvaska se ni ganila od praga salona, vsakemu gostu je postavila svoje blede lice in izrabljala velikonočno slavo, da bi jo vsak gost poljubil. Žal ji je bilo, da se mora zaradi želočnega katarja držati dišete.

— Srečni ste, komtesa, da vam jed

tako dobro tekne, — je dejala komtesa

Acquasoli, — jaz